

ՍՈՒՐԻԱ ԹՈՒՆՈՒՄԻ ՄԷՋ ԻՐ ՂԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆԸ ԿԸ ՎԵՐԱԲԱՆԱՅ

Սուրիա եւ Թունուս միացեալ հաղորդագրութեամբ յայտարարեցին, որ որպէս Թունուսի նախագահին Դամասկոսի մէջ երկրի ղեսպան նշանակելու նախաձեռնութեան յաջորդող քայլ, Սուրիա որոշեց Թունուսի մէջ իր ղեսպանատունը եւս վերաբանալ եւ ղեսպան նշանակել:

Հաղորդագրութեան մէջ յիշուեցաւ նաեւ, որ կողմերը նախանձախնդիր են սուրիական-թունուսեան յարաբերութիւնը վերաշխուժացնելու: Այս նպատակին հասնելու համար երկու երկիրներու արտաքին գործոց նախարարներուն միջեւ խորհրդակցութիւնները պիտի շարունակուին:

ՆԱԽԱԳԱՀԱԿԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱԳԻՐՈՎ ՆԻԹԱԿԱՆ ՊԱՐԳԵՒ՝ ՍՈՒՐԻՈՅ ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՊԱՇՏՈՆԵԱՆԵՐՈՒՆ

Սուրիոյ նախագահ Պաշար ալ-Ասատ հրապարակեց 2023-ի -5- թուականի հրամանագիրը, որուն համաձայն 150.000 ս.ո.-ի արժողութեամբ նիւթական պարգեւ կը տրամադրուի կառավարական պաշտօնեաներուն:

Հրամանագիրը կը ներառէ Սուրիոյ մէջ քաղաքային, գիւղուր թէ հանգստեան կոչուած բոլոր կառավարական պաշտօնեաները:

ՍՈՒՐԻ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՏՕՆԻՆ ԱՌԻԹՈՎ ՍՐԲԱԶԱՆ ՀԱՅՐԸ ՇՆՈՐՀԱՊՐԱԿԱՆ ԱՅՅԵՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԸՆԴՈՒՆԵՅ

Կիրակի, 9 Ապրիլ 2023-ին, Քրիստոսի հրաշափառ Ս. Յարութեան տօնին առիթով, Բերիոյ Հայոց Թեմի Բարեխնամ Առաջնորդ Գերշ. Տ. Մակար Սրբ. Եպս. Ազգարեան, Սուրբ եւ Ամմահ հանդիսաւոր Պատարագէն ետք շնորհաւորական այցելութիւններ ընդունեց, Ազգ. Առաջնորդարանի դահլիճէն ներս:

Սրբազան հօր այցելեցին եւ Ս. Յարութեան տօնին առիթով իրենց շնորհաւորութիւնները փոխանցեցին Հալէպի պետական, ապահովական, կուսակցական եւ կրթական բարձրատիճան պատասխանատուներ:

Սրբազան հայրը վերահաստատեց սուրիահայութեան կառչածութիւնը Սուրիական Հայրենիքին եւ անոր տարածքային ամբողջականութեան: Ան այցելուներուն մաղթեց, որ մեր Տիրոջ եւ Փրկչին՝ Յիսուս Քրիստոսի հրաշափառ Ս. Յարութեան տօնը խաղաղ եւ սիրով լեցուն օրեր պարգեւ Սուրիոյ ժողովուրդին:

ԱՏՐՊԵՅՃԱՆ ԿՐԱԿ ԲԱՅԱԾ Է ՍԻՒՆԻՔԻ ՏԵՂ ՀԱՍԱՅՆՔԻ ՀԱՅ ԶԻՆՈՒՐՆԵՐՈՒՆ ՎՐԱՅ

11 Ապրիլին, Երեւանի ժամով 16:00-ի սահմաններուն մէջ, Ատրպէյճանի գիւնեալ ուժերու ստորաբաժանումները Վարդէնիսի Սոթքի եւ Սիւնիքի Տեղ համայնքի ճարտարագիտական աշխատանքներ իրականացնող Հայաստանի գիւնուորներուն վրայ կրակ բացին: Հայկական կողմը դիմեց պատասխան գործողութիւններու:

ՀՀ Պաշտպանութեան Նախարարութենէն յայտնեցին, որ հայկական կողմը ունի 4 գոհ եւ 6 վիրաւոր:

ՀՀ ինքնիշխան տարածքը անձնուրաքար պաշտպանութեան պահուն գոհուած գիւնուորներն են՝ Արթուր Աւետիսի Սահակեան (ծնեալ՝ 1999-ի), Մկրտիչ Արմէնի Յարութիւնեան (ծնեալ՝ 1989-ի), Հենրիկ Վաչակեանի Քոչարեան (ծնեալ՝ 1997-ի) եւ Նարեկ Գագիկի Սարգսեան (ծնեալ 1994-ի):

Ատրպէյճանական գիւնուած ուժերը շարունակելով յարձակումը կիրարկեցին ականանետեր Տեղ գիւղի հատուածին մէջ տեղակայուած հայկական դիրքերուն վրայ, ապա նահանջեցին:

Ատրպէյճան ժամեր անց յայտարարեց 3 սպանուածի մասին՝ հրապարակելով անոնց լուսանկարներն ու անունները:

Հովանաորութեամբ՝
 Բերիոյ Հայոց Թեմի Բարեխնամ Առաջնորդ
 Գերշ. Տ. Մակար Սրբ. Եպս. Ազգարեանի

ԱՐՅԱԽԻ ԶՕՐԱԿՑԱԿԱՆ ՀԱԻԱՔ

Տեղի կ'ուննայ Կիրակի,
 16 Ապրիլ 2023-ին, երեկոցեան ժամը 7:00-ին
 Այգ. Բարէն եփիէ Ճեմարանի շրջափակէն ներս:

Խմբագրական

ՄԻԱՆԱՆՔ՝ ՅԱՆՈՒՆ ԱՐՅԱԽԻ ԶՕՐԱԿՑՈՒԹԵԱՆ

Արցախի ու Հայաստանի սահմանները պաշտպանող մեր քոյրերն ու եղբայրները կենաց մահու կռիւ կը մղեն: Ատրպէյճան, արհամարհելով բոլոր համաձայնութիւններն ու մարդկային իրաւունքները, ինչպէս նաեւ Հայաստանի Հանրապետութեան ինքնիշխան տարածքները, բռնի ուժի կը դիմէ, կը շրջափակէ Արցախը ու կը փակէ զայն արտաքին աշխարհին կապող միակ ճանապարհը:

Տակաւին ամէն սադրանքի կը դիմեն, որպէսզի արցախցին ապրուստի կենսական պայմաններէ զրկուելով լքէ իր պայենական հողը:

Այլ խօսքով Ատրպէյճան քայլ առ քայլ Արցախը դատարկելու, արցախցիներուն ինքնորոշման իրաւունքը մոռացութեան մատնելու եւ արցախցիները ցեղասպանութեան ենթարկելու ծրագիրը կ'իրականացնէ օգտուելով տարածաշրջանի լարուած կացութենէն:

Ատրպէյճանի յենարան հանդիսացող երկիրները, սակայն, 2020-ի 44-օրեայ պատերազմի օրերու կացութեան մէջ չեն այսօր: Անոնք իրենց ներքին հարցերով տարուած են ու պիտի տարուին յառաջիկայ ամիսներուն: Իսրայէլի ամէնէն խոցելի շրջանն է, ներքին հարցեր եւ հրթիռակոծումներ արաբական մէկէ աւելի ճակատներէ, որոնք կրնան բռնկիլ: Միւս կողմէ Թուրքիոյ նախագահական ընտրութիւններու նախօրէին զգուշաւոր մօտեցում, տարածաշրջանի երկիրներու հետ, ինչպէս Սուրիոյ եւ Հայաստանի, յարաբերութիւններու կարգաւորման փորձ: Նաեւ Իրանի զինուորական ներկայութեան շեշտակի ած Ատրպէյճանի հետ սահմանին:

Արցախը դիմանալու եւ փրկութեան իր բանաձեւը գտնելու տուեալներ ունի:

Մեր՝ սփիւռքահայերուս, զօրակցութիւնը Արցախին կարելոր է այս փուլին, որպէսզի արցախահայութիւնը պիտի մնայ իր հողին վրայ ու շարունակէ իր պայքարը:

Զօրակցութիւն քաղաքական տարբեր լծակներու օգտագործումով ու Արցախի հարցին բարձրաձայնումով միջազգային տարբեր հարթակներու վրայ:

Զօրակցութիւն, որ կը բարձրացնէ մեր միասնակամութեան ոգին:

Զօրակցութիւն, որ զգալի կը դարձնէ արցախցիին, որ ինք այս պայքարին մէջ առանձին չէ, իր կողքին են ողջ աշխարհի իր ազգակիցները:

Զօրակցութիւն՝ Արցախի դատին արդարացիութեան խօսնակները դառնալու:

Զօրակցութիւն՝ բացայայտելու Ատրպէյճանի ապատեղեկատուութիւնը, անմարդկային արարքներն ու ոճիրները ողջ աշխարհին:

Ու եթէ պատերազմական ճակատի վրայ արդիական գէնքն ու արհուրթիւնը կը խօսին, միջազգային հարթակներու վրայ՝ դիւանագիտութիւնն ու քաղաքական արեւելումներու ճկունութիւնը, ժողովրդային մակարդակի վրայ Արցախի զօրակցական բազմամարդ հաւաքները համախմբուելու եւ յանուն Արցախի պայքարին մեր կարելիութիւնները մէկտեղելու կոչ կրնան դառնալ ճակատագրական այս օրերուն:

«Գ.»

-Սեւուական Արաբիոյ արտաքին գործոց նախարար իշխան Ֆայսալ պըն Ֆարհանի հրաւերով, Սուրիոյ արտաքին գործոց նախարար դոկտ. Ֆայսալ ալ-Մըքտատ եւ անոր ընկերակցող պատուիրակութիւնը Սեւուական Արաբիոյ ճատտէ քաղաք այցելեցին՝ երկու երկիրներու յարաբերութիւններու զարգացման եւ այլ կարեւոր հարցերու շուրջ խորհրդակցութեան համար:

Ճատտէի օդակայանին մէջ նախարար Մըքտատը եւ անոր ընկերակցող պատուիրակութիւնը ընդունեցին Սեւուական Արաբիոյ արտաքին գործոց փոխնախարար Ուալիտ Խրեյճին եւ նախարարութեան մէջ քաղաքական գործիչներ:

Նախարար Մըքտատին ընկերակցեցան Սուրիոյ արտաքին գործոց նախարարի օգնական դոկտ. Այման Սուսան, նախարարութեան գործադիր գրասենեակի վարչական տնօրէն Ճամալ Նաճիպ եւ նախարարի անձնական գրասենեակի ներկայացուցիչ Եազան Հաքիմ:

-Երեքշաբթի, 11 Ապրիլ 2023-ին, Արաբական Ծոցի գործակցութեան խորհուրդը կոչ ուղղեց Սուրիան Արաբական Լիկա վերադարձնելու համար խորհրդակցական ժողով մը գումարելու:

Արաբական լրատուամիջոցներու համաձայն, ժողովը պիտի գումարուի յառաջիկայ Ուրբաթ, Սեւուական Արաբիոյ մէջ, մասնակցութեամբ Արաբական Ծոցի Գործակցութեան խորհուրդի անդամ պետութիւններուն, Եգիպտոսի, Յորդանանի եւ Իրաքի արտաքին գործոց նախարարներուն:

Յիշենք, որ Սեւուական Արաբիոյ արտաքին գործոց նախարար Ֆայսալ պըն Ֆարհան յառաջիկայ շաբաթներուն Դամասկոս պիտի ուղղուի Սուրիոյ նախագահ Պաշշար ալ-Ասատին 19 Մայիս 2023-ին տեղի ունենալիք Արաբական Լիկայի պետութիւններու գագաթնաժողովի մասնակցութեան պաշտօնական հրաւերը յանձնելու:

-Սուրիոյ Արտաքին Գործոց նախարարութիւնը հաղորդագրութեամբ խստիւ դատապարտեց Իսրայէլի Պաղեստինի «Ալ-Աքսա» մզկիթի հաւատացեալներուն վրայ յարձակումը:

Նախարարութիւնը յայտնեց, որ նման յարձակումներ կը խախտեն միջազգային օրէնքն ու մարդկային իրաւունքները:

Նախարարութիւնը աւելցնելով դատապարտեց միջազգային ընտանիքին լռութիւնը եւ անոր կողմէ Պաղեստինի ժողովուրդին նկատմամբ իսրայէլեան ոճիրներու արդարացումը:

-Ամերիկեան ուժեր կը շարունակեն սուրիական ճեզիրէի հորերէն դուրս բերուած քարիւղը ապօրինաբար թալանել եւ փոխադրել Իրաքի շրջանին մէջ հաստատուած իրենց զինուորական կայանը:

Ետաքիպիէ գիւղի բնակիչներ ՍԱՆԱ-ին յայտնեցին, որ ամերիկեան շարասիւններ, որոնք կ'ընդգրկէին 32 քարիւղատար մեքենաներ, զինուորական կառքեր եւ 6 թնդանօթներ, Հասիլէի արուարձանի Ուալիտ ապօրինի միջանցքէն դուրս գալով անցան Իրաքի սահման:

Նշենք, որ 25 Մարտին ամերիկեան ուժերը 80 քարիւղատար մեքենաներ եւս ճեզիրէն փոխադրած էին Իրաքի իրենց զօրակայանը:

ՀՀ ԱԳՆ. «ՏԵՂԻ ՈՒՆԵՃԱԾ ՍԱՊՐԱՆԵՐԸ ԱՏՐՊԷՅՃԱՆԻ ՇԵՐՔԱԿԱՆ ՈՏՆՉՊՈՒԹԻՒՆՆ Է ՀՀ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՆԿԱՏԱՄԱՐ»

11 Ապրիլին, տեղւոյն ժամը 16:00-ի սահմաններուն մէջ Հայաստանի Հանրապետութեան տարածքին՝ Սիւնիքի մարզի Տեղ գիւղի հատուածին մէջ, ատրպէյճանական զինեալ ուժերու խումբ մը զինուորական ծառայողներ սահմանի տեղակայման կէտերու ճշգրտումի պատրուակով մօտեցած են ՀՀ զինեալ ուժերու զինուորական ծառայողներուն, սարդած եւ հրազենային, այնուհետեւ տարբեր տրամաչափի այլ զինատեսակներով կրակբացած են հայկական Չինեալ Ուժերու զինուորական ծառայողներուն եւ դիրքերուն ուղղութեամբ: Հայաստանի Հանրապետութեան Չինեալ Ուժերու զինուորական ծառայողները պատասխան գործողութիւններու ձեռնարկած են եւ պաշտպանած են ՀՀ ինքնիշխան տարածքը: Կան զոհեր եւ վիրաւորներ: Այս մասին ըսուած է ՀՀ Արտաքին գործոց նախարարութեան տարածած հաղորդագրութեան մէջ:

այս քաղաքականութիւնը նոր է, անկաշարունակութիւնն է Մայիս եւ Նոյեմբեր 2021-ին, ինչպէս նաեւ Սեպտեմբեր 2022-ին ՀՀ-ի տարածքներուն վրայ իրականացուցած յարձակումներուն, որոնց հետեւանքով Ատրպէյճան բռնագրաւած էր ՀՀ ինքնիշխան տարածքներ:

Փաստենք, որ ուժի կիրառումը եւ ուժի կիրառման սպառնալիքը Ատրպէյճանի քաղաքականութեան անբաժանելի մասն են եւ նպատակ

ունին եականօրէն ապակայունացնելու իրավիճակը տարածաշրջանի մէջ եւ խաթարելու միջնորդ գործընկերներու խաղաղ բանակցութիւններու շարունակման ջանքերը:

Կոչ կ'ուղղենք միջազգային հանրութեան եւ տարածաշրջանի մէջ խաղաղութեամբ ու կայունութեամբ հետաքրքրուած բոլոր գործընկերներուն հասցեական յայտարարութիւններու եւ յստակ քայլերու միջոցով դատապարտելու Ատրպէյճանի յարձակողական գործողութիւնները եւ կանխելու անոր կողմէն իրավիճակի հետագայ լարուածութիւնը»:

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՉ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ ՃԱԽԿՅՈՒԹԻՒՆ ՅԱՅՏՆԱԾ Է ԶՈՂՈՒԾ ԶԻՆՈՒՐԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՂՆԵՐՈՒ ԸՆՏԱՆԻՔՆԵՐՈՒՆ

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Գարեգին Երկրորդը ցաւակցած է 11 Ապրիլին ատրպէյճանական սարդանքին հետեւանքով զոհուած հայ զինուորական ծառայողներու ընտանիքներուն:

«Յաւով տեղեկացանք Տեղ գիւղի սահմանային հատուածին մէջ ատրպէյճանական սարդանքին պատճառով 11 Ապրիլին սկսած փոխհրաձգութեան մասին, որուն հետեւանքով ունիւք զոհեր եւ վիրաւորներ:

Մեր վշտակցութիւնը կը բերենք մեր հերոս գաւակներու ծնողներուն եւ հարազատներուն՝ աղօթելով, որ Բարեգութիւն Աստուած երկնային լուսեղէն իր օթեաններու խաղաղութեամբ

եան մէջ հանգչեցնէ անոնց արդար հոգիները:

Շուտափոյթ ապաքինում կը մաղթենք վիրաւորներուն՝ հայցելով Տիրոջ հովանին եւ զօրակցութիւնը Հայոց բանակի հրամանատարներուն եւ զինուորներուն:

Հայրենեաց պաշտպան մեր քաջարի գաւակներուն սիրանքները միշտ արիւթեամբ կ'ոգեշնչեն մեր ժողովուրդը՝ անկուն ոգով անառիկ ու անվտանգ պահելու տէրու նապարգ եւ մեր հայրենիքը եւ մեր անկախ պետականութիւնը:

Թող յաւետ օրինութեամբ ապրի արդարներուն յիշատակը», ըսուած է Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի ցաւակցական խօսքին մէջ:

ՆՍՕՏՏ ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱՐԱՆԻ ԴԻԿՆԱՊԵՏ ՆԵԱՆԱԿԵՅ ՏԱՃԱՏ ՎՐԴ. ԱՇԸԳԵԱՆԸ

Վեհափառ Հայրապետը յատուկ պաշտօնագիրով Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան միաբան հայրերէն Հոգ. Տ. Տաճատ Վրդ. Աշըգեանը նշանակեց Կաթողիկոսարանի դիւանապետ:

Հոգեշնորհ հայր սուրբը նախապէս վարած է վանական պաշտօններ, ծառայած է իբրեւ հոգեւոր հովիւ Ֆրեզնոյի մէջ եւ վերջին տարիներուն եղած է տնօրէն Ժըպէյլի «Թնչնոց Բոյն»-ի:

Յայտնենք, որ Կաթողիկոսարանի նախկին դիւանապետ Խաչիկ Տէտեան շուրջ 25 տարի ծառայել է տեղ մեկնեցաւ Թորոնթո՝ միանալու իր ընտանիքին:

ՅՈՒՆԱՅԱՅՈՒԹԻՒՆԸ 5000 ԵՐՈՅՈՎ ՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ԶԵՌՔ ԿԸ ՄԵԿՆԷ ՍՈՒՐԻԱՅԱՅՈՒԹԵԱՆ

Միջին Արեւելքը հարուածած ահաւոր երկրաշարժի հետեւանքները ամբողջով հաւաքական ճիգին մասնակցելով եւ Սուրիոյ մեր հայրենակիցներուն օգնութեան ձեռք երկարելու նպատակով, Յունաստանի Հայ Կապոյտ Խաչի Շրջանային Վարչութիւնը ձեռնարկեց դրամահաւաքի արշաւի:

Հանգանակութենէն գոյացած 5000 երոյի գումարը՝ ՀՕՍ-ի Կեդրոնական Վարչութեան ճամբով կը փոխանցուի Սուրիահայ գաղութին: Վերոնշեալ գումարը պիտի տրամադրուի երկրաշարժէն տուժած Սուրիոյ մեր հայրենակիցներու կարիքներուն, Սուրիահայ Օգնութեան Խաչի, երկրաշարժի արտակարգ իրավիճակին համար կազմուած՝ երկրաշարժի Կեդրոնական յանձնախումբի եւ ՀՕՍ-ի Կեդրոնական Վարչութեան համատեղ ծրագիրներով ու դասաւորումով:

Յունաստանի Հ. Կ. Խաչի Շրջանային Վարչութիւն

ԱՐՃԱՄԻ ԻՇՆԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԽԱՂԱՂԱՊԱՅՆԵՐՈՒ ՄԻՋՆՈՐՊՈՒԹԵԱՐԲ ՀԱՆԴՊՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ԱՌԱՋԱՐԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՅԱԾ ԵՆ ԱՏՐՊԷՅՃԱՆԱԿԱՆ ԿՈՂՄԻՆ

Արցախի տեղեկատուական շտապը կը հաղորդէ, որ Արցախի Հանրապետութեան իշխանութիւնները, Ռուսիոյ խաղաղապահ առաքելութեան միջոցով, վերջիններուս տեղակայման վայրին մէջ եւ զօրախումբի հրամանատարութեան միջնորդութեամբ հանդիպում կատարելու առաջարկ ներկայացուցած են ատրպէյճանական կողմին՝ մարդասիրական բնոյթի անյետաձգելի հարցեր քննարկելու համար:

ՀԱՐՑԱԶԹՈՒՅ

ԽԱՃԺԱԿ ՎԱՐՊԱՆԵԱՆ. «ՄԵՐ ՊԱՐՏՔՆ Է ԳԱԼ ՈՒ ԿԱՆԳՆԻԼ ԶԵՐ ԿՈՂՔԻՆ: ՏԵՄՆԵԼ, ԶԳԱԼ ԻՆՉ ՈՐ ԴՈՒՔ Կ'ԱՊՐԻՔ»

Անցնող օրերուն Զալեպ կը գտնուէր Պասրայի եկեղեցւոյ Թաղական Խորհուրդի ատենապետ Խաճակ Վարդանեան: Այս առիթով «Գանձասար» իրաքահայութեան ներկայ իրավիճակին շուրջ հետեւեալ հարցազրոյցը ունեցաւ անոր հետ:

«Գանձասար»- Տարիներու պատերազմը յաղթահարելէ ետք իրաքահայութիւնը ինչպիսի՞ իրավիճակ կը պարզէ այսօր: Ազգային-միութենական կառոյցները որքանո՞վ կը գործեն:

Խաճակ Վարդանեան- Իրաքը եւ իրաքահայութիւնը 1980-էն մինչեւ այսօր պատերազմի մէջ եւ, ըլլալ օտարներու կողմէ թէ ներքին պատերազմ:

Միեւնոյն ատեն գրեթէ 13 տարի երկիրը մնաց տնտեսական պատիժներու եւ շրջափակման ենթակայ:

2003-ին Միացեալ Նահանգներու կողմէ երկրին վրայ յարձակումէն ու երկրի գրաւումէն ետք իշխանութեան փոփոխութիւն տեղի ունեցաւ:

Այս բոլորը ժամանակի ընթացքին ազդեցին հայութեան վրայ: Իրանի հետ պատերազմի օրերուն յատկապէս Պասրայի հայութիւնը գաղթեց դէպի Պաղտատ եւ հիւսիսային շրջաններ, որովհետեւ Պասրան շատ մօտ էր սահմանին: Եւ մեծ մասը չդարձաւ Պասրա:

Յետոյ վրայ հասաւ 1991-ի պատերազմը եւ երկրին մէջ ստեղծուած տնտեսական եւ կենցաղային դժուարութիւնները գաղթի մղեցին ժողովուրդը, որովհետեւ տնտեսական վիճակը ծանրացաւ, եւ ինչպէս հոս կը լսեմ որ պաշտօնէութեան ամսականները համեմատաբար օտար դրամանիշի քսան-երեսուն տոլարի կը հասնին միայն, մեր մօտ աւելի վատացաւ ու պաշտօնէայի ամսականը հասաւ մէկ կամ մեկուկէտ ամ. տոլարի: Ծատ դժուար վիճակ ստեղծուեցաւ եւ յատկապէս երիտասարդներ եւ նորակազմ ընտանիքներ տնտեսական աւելի բարեկաստ պայմաններ որոնելու համար գաղթեցին: Ասիկա երկրորդ մեծ գաղթին դուռ բացաւ:

Երրորդ գաղթը սկսաւ 2003-ին, երբ իշխանութիւնը փոխուեցաւ եւ երկրին մէջ անապահովութիւն տիրեց՝ սպանութիւններու, աւազակութեան, առեւանգումներու շարք մը ծայր առաւ, մարդիկ իրենց գաւակներուն ապահովութեան համար դրկեցին երիտասարդները Զայաստան, որպէսզի հայրենիք հաստատուին: Բայց ցաւօք սրտի, անոնք չկրցան հայրենիքին մէջ վերջնականապէս հաստատուիլ ու անցան արեւմտեան ափեր: Մեր բոլորին փափաքն էր, որ մեր երիտասարդութիւնը մնար հայրենիք, որովհետեւ օտար ափերու մէջ ծուլումը անխուսափելի է:

Դժուարութիւնները շարունակուեցան ու կը շարունակուին մինչեւ այսօր: Ներկայիս գործ կայ, սակայն դրամի անկման հարցեր կան: Կացութիւնը ընդհանուր առմամբ կայուն է: Չես գիտեր թէ երկիրը որեւէ պահու ինչպիսի՞ սպառնալիքի տակ կրնայ յայտնուիլ: Գաղթը միայն քրիստոնէութեան յատուկ չէ, այլ բոլոր ժողովուրդին: Սակայն քրիստոնէութեան թիւը քիչ ըլլալով անոր գաւակներուն գաղթը աւելի երեւելի կը դառնայ: Գաղթի երեւոյթը կը շարունակուի ոչ միայն Իրաքի, այլեւ որք Միջին Արեւելքի մէջ:

Ահա թէ ինչո՞ւ համայնքի գաւակները եւս տեսաբար աւելի ապահով եւ հանդարտ վայրեր կ'որոնեն իրենց գաւակներուն ապագային համար:

Որեւէ շրջանի մէջ, Նոյնն է պարագան Սուրիոյ անշուշտ, տրամաբանօրէն ազգային միութենական կեանքը մեծաւ մասամբ կապուած կ'ըլլայ համայնքի գաւակներու թիւին հետ: Եթէ համեմատենք միութիւններու գործունէութիւնը կը տեսնենք, որ ուժերու նուազումին հետեւանքով միութիւններու թիւը եւ գործունէութիւնները կը նուազին: Մենք Պասրայի մէջ, գործրինակ, ունենք Երիտասարդաց Միութիւն, ազգային վարժարան, Պաղտատի մէջ ունենք Երիտասարդաց Միութիւն, ազգային վարժարան, ԶՄԸՄ եւ ԶԲԸՄ, Բերքուքի մէջ՝ ԶՄԸՄ եւ ազգային վարժարան, Մուսուլի մէջ՝

ԶՄԸՄ, Երիտասարդաց Միութիւն եւ ազգային վարժարան, Չախոյի մէջ՝ եկեղեցի եւ փոքր միութիւն մը, սակայն այս միութիւններէն շատեր դադարեցան գործել:

Իմ ժամանակ Պասրայի մէջ 350-400 աշակերտ կար, հիմա, սակայն, Պասրայի մէջ 196 հայ կ'ապրի միայն: Մանկապարտէզէն մինչեւ համալսարանական ունինք միայն 19 աշակերտ, ուրեմն այլեւս ո'չ Ազգային վարժարան ունինք, ո'չ միութիւն: Բերքուքի մէջ 80-էն 90-ի չափ հայ կայ, հոն մնաց միայն եկեղեցին: Ազգային վարժարան չենք կրնար ունենալ, որովհետեւ օրէնքով պէտք է 80 աշակերտ ունենանք, սակայն չունինք: Պասրայի մէջ վերջին երեք տարուան մէջ մէկ ամուսնութիւն եղաւ: Մահ կայ, աճ չկայ: 2003-էն մինչեւ մէկ շաբաթ առաջ 221 մահ ունեցանք եւ 19 ծնունդ: Երբ վիճակագրութիւն կատարես, կը տեսնես որ կացութիւնը ցաւալի է: Այդ պատճառով ալ ամէն ինչ սկսաւ տկարանալ: Այս մէկը ըսել չէ որ դուն հայութենէն հեռու ես, սակայն թիւ չունիս: Այսօր Պաղտատի մէջ կը գործեն ԶՄԸՄ-ը, Երիտասարդաց Միութիւնը, ԶԲԸՄ-ը: Եկեղեցին տօնական օրերուն 100 հաւատացեալ կը գտնես միայն, երբ ձեռնարկներ ըլլան 10 տարի առաջուան թիւին միայն քառորդը կը հաւաքուի, ոչ թէ այն պատճառով որ ժողովուրդը չի փափաքիր ներկայ գտնուիլ կամ անտարբեր է, այլ՝ թիւը նօսրացած է: Աշխատանք կը տարուի, բայց չ'երեւիր: Ժամանակին ԶՄԸՄ-ի տողանցքին ԶՄԸՄ-ականներու շարքերուն ծայրը չ'էին երեւեր, իսկ հիմա միայն մէկ խումբ մնացած է: Ցաւօք սրտի ինչ որ եղաւ Իրաքի հայ գաղութին մէջ, կը կրկնուի Իրանի, Լիբանանի, Սուրիոյ եւ Եգիպտոսի մէջ, թէեւ ոչ Նոյն համեմատութեամբ: Յուսամ այստեղ կացութիւնը կը բարելաւուի եւ դուք աւելի դիմացկուն կը մնաք:

«Գ.»- Ի՞նչ նմանութիւններ կան Իրաքի եւ Սուրիոյ հայ համայնքներուն միջեւ:

Խ. Վ. Առաջինը՝ երկուքն ալ հայկական համայնքներ են: Երկրորդ՝ երկու համայնքներն ալ մեծամասնութեամբ Յեղասպանութենէն վերապրածներու սերունդներ են: Ձեր պապիկները հոս հասան որք, մեր պապիկները հոն հասան որք: Միակ տարբերութիւնը որ հոս եկան Չէթունէն, Մարաշէն, Այնթապէն եւ Տիգրանակերտէն, իսկ իրաքահայութեան մեծամասնութիւնը հասած է Վանէն: Սուրիահայութիւնը Տեր Չօրի ճամբով հասաւ Զալեպ, իսկ իրաքահայութիւնը ֆիտայական խումբերուն հետ նահանջելով հասաւ Իրանի սահման, հոնկէ ալ Իրաք: Զալեպի ժողովուրդը իր սովորութիւնները ունի, Իրաքինը՝ իր: Բայց իմ կարծիքով այդ սովորութիւնները արդէն իսկ չեն պահուիր ամբողջութեամբ նոր սերունդներուն մօտ, թէեւ երկու համայնքներն ալ կը համարուին աւանդապաշտ: Երբ այցելեցի Դամասկոս ու եկայ Զալեպ ու տեսայ հայութիւնը, տարբերութիւն մը չգտայ իրաքահայութենէն, Նոյնիսկ դիմագիծի եւ վարուելակերպի նմանութիւններ կան անոնց միջեւ:

Միակ տարբերութիւնը այն է, որ Իրաքի մէջ պահպանած ենք մեր տոհմիկ բարբառները, իսկ այստեղ բոլորը արեւմտահայերէն կը խօսին, բարբառները ընդգծելի չեն:

«Գ.»- Ինչ առիթով այցելեցիք Զալեպ եւ ի՞նչ են ձեր տպաւորութիւնները:

Խ. Վ. Մենք հայ ենք, վստահ եմ որ մեզմէ շատեր ազգականական կապեր ալ ունին: Իբր հայ, ոչ թէ միայն իբր դաշնակցական, դուն այսօր պէտք ունեցար իմ օգնութեան, ուստի պիտի հասնիմ քեզի ու կողքը կանգնիմ: Մենք ազգակիցներ ենք, ինչպէս վանեցիներս կ'ըսենք «քեռու լաճ» ենք: Ես այսօր կը տեսնեմ որ ծանրութիւն մը կայ եւ դուն չես կրնար առանձին վերցնել ատիկա, ուստի պիտի օգնեմ որ դուն կարենաս այդ ծանրութիւնը գէթ շալակդ առնել ու առաջ շարժիլ, չեմ ըսեր ամբողջ բեռը պիտի վերցնեմ քու փոխարէն:

Մեծ աղէտ մը պատահեցաւ սուրիահայութեան: Մեր պարտքն է գալ ու կանգնիլ ձեր կողքին: Տեսնել, զգալ ինչ որ դուք կ'ապրիք: Անկախ այն իրողութենէն, թէ ի՞նչ տարողութեամբ կրնանք օգնել ձեզի: Նիւթականը կը ծախսուի, կը վատնուի, կարելորդ ձեր կողքին կանգնիլը եւ ուժ ու կորով ներշնչելն է, որովհետեւ դուք առանձին չէք այս աղէտին դէմ: Դրամը որ կը ծախսես կրնաս յիշել անոր պատկերը, թիւը, սակայն կը յիշես թէ այդ պահուն ո՞վ, ի՞նչ կեցուածք ցուցաբերեց քեզի հանդէպ: Կարելորդ զգալն է, որ ծանր վիճակիդ մէջ ազգակիցդ կողքը է ու կը գօտեպնդէ քեզ:

Եթէ պատմութիւնը լաւ ընթերցենք, անկասկած պիտի գտնենք պարագաներ, ուր սուրիացի հայը օգնած է Իրաքի հայուն: Արաբական առածը կ'ընէ. «Եթէ դուն արցունք կը թափես ինձի համար, ես այդ արցունքը պարտք կը համարեմ»: Մեր ազգակիցները աշխարհի տարբեր մասերու մէջ, նման օգնութիւն ցուցաբերած են ու կը շարունակեն ցուցաբերել իրարու, պայման չէ որ այդ օգնութիւնը արձանագրուած ըլլայ անպայման, կարելորդ քու յիշողութեանդ մէջ պահուած ըլլալն է:

Հարցազրոյցը վարեց Վեհան Պարսումեան

ԹՈՒՐԵԱ ՆԱՅԻԱԿԱՆ ԳԵՐՄԱՆԻԱՅԷՆ ԹՈՒՆԱԽՈՐ ԿԱԶ ԳՆԱԾ Է 1938-ԻՆ՝ ԶԻՐՏ ԱԼԵԽԻՆԵՐՆ ՈՒ ՀԱՅԵՐԸ ՄՊԱՆԵԼՈՒ ՀԱՍԱՐ

Յարութ Սասունեան

Զալիֆորնիոյ համալսարանի (UCLA) փրոֆեսոր Թաներ Աքչամ, 31 Մարտ 2023-ին, Իսթանպուլի հայկական «Ալթս» թերթին մէջ բացայտող յօդուած գրած է թրքերէնով՝ 1938-ին, թրքական կառավարութեան կողմէ Թուրքիոյ արեւելեան նահանգ Տերսիմի մէջ տասնեակ հազարաւոր փոքրամասնութիւններու դաժան կոտորածին վերաբերեալ: Յօդուածը վերնագրուած էր՝ «(Նախագահ) Մուսթաֆա

թունաւոր կազերը՝ խախտելով Զիմիական գէնքի մասին համաձայնագիրը, ոչնչացնելու համար քիւրտերը Թուրքիոյ մէջ եւ ենթադրաբար Հիւսիսային Իրաքի ու Սուրիոյ մէջ: Տերսիմի կոտորածի հեզնական շրջադարձերէն մէկը մասնակցութիւնն է՝ 1915-ի Տեղասպանութեան ընթացքին որբացած հայուի Սապիհա Կեօքչէնի, զոր Աթաթուրքը հետագային որդեգրած էր իբրեւ իր դուստրը: Ան դարձած է Թուր-

Զեմալը եւ (վարչապետ) Իսմէթ Ինոնիւն հրամայած են թունաւոր կազ օգտագործել Տերսիմի կոտորածի ընթացքին»:

Թէեւ առաջին անգամը չէ, որ այս տեղեկութիւնը կը բացայայտուի, սակայն փրոֆեսոր Աքչամ վերհանած է թրքական լրացուցիչ փաստաթուղթեր, որոնք կը հաստատեն Աթաթուրքի եւ Ինոնիւի կողմէ պատուիրուած այս սարսափելի կոտորածին մանրամասնութիւնները: 1937-ին, երկու թուրք ղեկավարները գաղտնի հրամանագիր ստորագրած են Գերմանիայէն 20 թոն թունաւոր մանանեխի կազ եւ 24 երկշարժիչ ինքնաթիռ գնելու համար՝ օդային ճանապարհով տարածման եւ ռմբակոծման միջոցով քիւրտ ալեւիններն ու հայերը ոչնչացնելու համար, որոնք կը թաքնուէին Տերսիմի լեռնային քարանձաւներուն մէջ: Տերսիմի հազարաւոր հայ բնակիչները Հայոց Տեղասպանութեան վերապարծներ էին, որոնք փախած էին եւ իրենց կեանքը փրկելու համար դաւանափոխուած էին ու դարձած ալեւի:

Վերջին տարիներուն շատ յօդուածներ եւ գիրքեր հրատարակուած են, որոնք կը փաստեն Հիթլերի հիացմունքը Աթաթուրքի նկատմամբ: Թրքական կառավարութեան եւ նացիական Գերմանիոյ համագործակցութիւնը այս երկու պետութիւններու յանցաւոր գործընկերութեան եւս մէկ վկայութիւն է: Նոյնիսկ այսօր, թրքական գինուժը կը շարունակէ օգտագործել վերջին տարիներուն Գերմանիայէն գնուած

քիոյ առաջին կին օդաչուն եւ մասնակցած Թունչէլի վերակոչուած Տերսիմի ռմբակոծման: Յայտնի չէ, թէ ան արդեօք տեղեկ եղա՞ծ է, որ կը մասնակցի իրեն պէս Տեղասպանութեան փրկուած իր հայրենակիցներուն սպանութեան: Իսթանպուլի երկու օդակայաններէն մէկը կոչուած է անոր անունով՝ իբրեւ «Պատերազմի հերոս»:

Մարտ 2011-ին, թրքական դատարանը որոշում գոյացուցած է, որ թրքական կառավարութեան կողմէ Տերսիմի մէջ տեղի ունեցած ջարդերը օրէնքի համաձայն չեն կրնար ցեղասպանութիւն համարուիլ, քանի որ համակարգուած կերպով ուղղուած չեն եղած էթնիկ խումբի դէմ: Այսուամենայնիւ, Ռեճեպ Թայիփ Էրտողան, 2011-ին վարչապետ ըլլալով, ներողութիւն խնդրեց Տերսիմի 1938-ի ջարդերուն համար: Էրտողանի ներողութիւնը կասկածանքով դիտուեցաւ իբրեւ պատեհապաշտ քայլ՝ Թուրքիոյ քրտական մեծ բնակչութեան ձայները կառավարութեան գլխաւոր ընդդիմադիր՝ «Ժողովրդահանրապետական կուսակցութեան» (CHP) շահելու համար, որ Աթաթուրքի Հանրապետական կուսակցութեան շարունակութիւնն է: Էրտողան Տերսիմի ջարդերը որակեց իբրեւ «մեր նորագոյն պատմութեան ամենէն ողբերգական իրադարձութիւնը»: Ան ալեւուց, որ թէեւ ոմանք կը փորձէին արդարացնել սպանութիւնները՝ իբրեւ օրինական պատասխան տեղի ունեցող իրադարձութիւններուն, այդ, իրականութեան մէջ, «գործո-

ղութիւն էր, որ վշակուած էր քայլ առ քայլ...: Այդ աղետ է, որ այժմ պէտք է համարձակօրէն քննուի: Կուսակցութիւնը, որ պէտք է առերեսուի այս միջադէպին հետ, իշխող «Արդարութիւն եւ շարժացում» կուսակցութիւնը չէ: Այս արիւնալի աղետին ետեւը կեցողը CHP-ն է, որ պէտք է առերեսուի այս միջադէպին հետ»: Այս մեկնաբանութիւնները, ընդգծուած եւ ուղղուած էին ընդդիմութեան առաջնորդ Քեմալ Զըլըչ-տարողլուի, որ իրականութեան մէջ Թունչէլիէն է եւ Մայիս 2023-ին կայանալիք նախագահական ընտրութիւններու մէջ Էրտողանի գլխաւոր հակառակորդը: Հետաքրքրական է, արդեօք Էրտողան Նոյնպէս ներողութիւն պիտի խնդրէ՞ր Հայոց Տեղասպանութեան համար, եթէ ներկայիս Թուրքիոյ մէջ ապրող միլիոնաւոր հայ ընտրողներ ըլլային:

Իր յօդուածի ծանօթագրութիւններէն մէկուն մէջ Աքչամ վկայակոչած է Գերմանիոյ խորհրդարանի փաստաթուղթ մը, ուր քանի մը անդամներ, 2019-ին, Գերմանիոյ կառավարութեան պահանջած են թրքական կողմի՝ նացիական Գերմանիէն թունաւոր կազի եւ ինքնաթիռներու գնման մանրամասնութիւնները: 1938-ին, Թուրքիա բերուած են նաեւ քիմիական գէնքի գերմանացի փորձագետներ՝ թունաւոր կազի օգտագործումը գիտութեամբ ներդրելու ուսուցանելու համար: Գերմանական կառավարութիւնը իր պատասխանին մէջ ընդունած է «(Տերսիմի) գոհերու եւ անոնց ժառանգներուն տառապանքը» եւ աւելցուցած. «Դաշնակցային (Գերմանիոյ) կառավարութիւնը պատրաստ է քննելու Գերմանիոյ մասնակցութիւնը, եթէ Թուրքիոյ կողմէ ընթացք ստանան այդ օրերու իրադարձութիւնները»:

Թէեւ այս գաղափարային սպանութիւնները չեն կրնար արդարացուիլ որեւէ պարագայի, թրքական

կառավարութիւնը 1930-ականներուն կը փորձէր ճնշում գործադրել ներքին ընդդիմութեան վրայ եւ իր իշխանութիւնը պարտադրել Տերսիմի շրջանին մէջ: 1 Նոյեմբեր 1936-ին, խորհրդարանէն ներս ունեցած ելոյթի մը ընթացքին, Աթաթուրք Տերսիմը բնութագրած է՝ իբրեւ «Թուրքիոյ ներքին ամենէն կարեւոր խնդիրը»: Թրքական կառավարութիւնը վարելով էթնիկ եւ կրօնական փոքրամասնութիւններու թրքացման քաղաքականութիւն, 1936-ին ընդունած է «Թունչէլի նահանգի վարչակազմի մասին օրէնքը», որուն նպատակն էր տեղւոյն բնակչութիւնը վերաբնակեցնել Թուրքիոյ այլ շրջաններու մէջ: Ալեւի քան 50 հազար թուրք գինուոր ուղարկուեցաւ Տերսիմ: Անոնք բռնեցին եւ կախաղան հանեցին տեղական ապստամբութեան ղեկավարները եւ անխտիր ռմբակոծեցին ու սպանեցին շրջանի հազարաւոր բնակիչները: Թէեւ թրքական կառավարութիւնը խոստովանած է, որ Տերսիմի մէջ 13 հազար 806 բնակիչ սպանուած է, ոմանք կը նշեն, որ գոհերուն թիւը շատ աւելի բարձր է՝ 70 հազար եւ աւելի: Անոնք փրկուածներէն շատերը տեղափոխուած են երկրի այլ շրջաններ, իսկ քիւրտ աղջիկները յանձնուած են թուրք ընտանիքներու, որդեգրման համար:

Յաւել, Թուրքիա տակաւին կը ժխտէ իր անցեալի գաղափարային յանցագործութիւնները: Տերսիմի կոտորածը միայն օրինակ մըն է տարբեր փոքրամասնութիւններու բնաջնջման, որ սկսած է Օսմանեան Կայսրութեան մէջ եւ շարունակուած Թուրքիոյ Հանրապետութեան ժամանակաշրջանին:

**Արեւելահայերէնի թարգմանեց՝
Ռուզաննա Աւագեան
Արեւմտահայերէնի վերածեց՝
Սեդա Գրիգորեան**

«ԳԱՆՁԱՍԱՐ»
ՊԱՇՏՈՆԱԹԵՐԹԻ ԱՆՁՆԱԿԱԶՍ

Խմբագիր՝ Չարմիկ Զիլվաբօշեան-Պօղիկեան
Սրբագրիչներ՝ Նուշիկ Սողոյեան-Առաքելեան
Վեհան Պարսումեան

Ձեւաւորող՝ Յովսէփ Զալօղլեան
Գրաշար՝ Անի Թոփալեան-Սարուխան
Արաբերէն լուրերու թարգմանիչ՝ Մարեն Պապեան-Աղայեկեան
Կայքէջի պատասխանատու՝ Աւօ Պօղոսեան
Լուրերու պատասխանատու՝ Լուսին Ապաճեան-Զիլվաբօշեան
Հաշուապահ՝ Յովիկ Պարսումեան 0957 953 811

- Ծանուցողներէն եւ աշխատակիցներէն կը խնդրուի ծանուցումներն ու յօդուածները խմբագրատուն ուղարկել ամենէն ուշը երկուշաբթի օրերը:
- Նախընտրելի է յօդուածներն ու թղթակցութիւնները ուղարկել գրաշարուած:
- Խմբագրատուն ուղարկուած նիւթերը, հրատարակուի կամ ոչ, չեն վերադարձուիր:
- Խմբագրութեան վերապահուած է ստացուած յօդուածներու հրատարակելու կամ չհրատարակելու որոշումը:
- Ձեր ծանուցումներն ու յայտարարութիւնները կարելի է հրապարակել «Գանձասար»-ի տպագիր տարբերակին եւ կայքէջին միջոցով, կապ հաստատելով թերթիս հաշուապահին հետ:

ԱԼԻ ՖԱՅԻՔՆ ՈՒ ԿՈՒՏԻՆԱՅԻ (ՔԻԹԱՅԻԱ) ՀԱՅԵՐԸ

Միայի

Պոլսահայ, հանրաժանօթ երգչուհի Միայի Քիթաիհա իր այցելութեան առիթով տեղւոյն հայերուն վերաբերող հետեւալ տեղեկութիւնը փոխանցեց:

Խմբ.

Քիթաիհա անունը յատուկ նշանակութիւն ունի աշխարհացրի հայերու համար, քանի որ բոլորս գիտենք, թէ Քիթաիհան (պատմական Կուտինան) մեր անմահանուն Կոմիտասի ծննդավայրն է: Յուզիչ, շատ յուզիչ էին Կոմիտասի բնակարան տրուած այցելութիւնն ու տեսնելը իր մանկութեան անցած փողոցները, անցնիլը իր քաւած ճամբաներէն: Բայց ուրիշ հետաքրքրական բան մը լսած էի կուտինահայութեան մասին, որ պատահած էր տեղահանութեան շրջանին: Այդ մասին աւելի մանրամասն տեղեկութիւն ստացայ իմ լրագրող ընկեր՝ Տիրան Լոքմակեօզեանէն: Հիմա ձեզի պիտի փորձեմ փոխանցել այս շատ հետաքրքրական եղելութիւնը:

Այս դէպքին հերոսը Կուտինայի կուսակալ Ալի Ֆայիք Օզանսոյն է, որ իր մահկանացուն կնքած է 1950 թուականին, Անգարայի մէջ ու իր մարմինը ամփոփուած է Չինճիրլիքուլի գերեզմանատունը: Ի՞նչ էր պատճառը որ հայեր այնքան երախտապարտ էին իրեն ու շատ կը յարգէին իր յիշատակը:

Ալի Ֆայիք վարած է Կուտինայի կուսակալի պաշտօնը, իսկ իր եղբայրը եղած է Երիտթուրքերու կազմակերպութեան բարձրաստիճան պատասխանատուներէն մին: Ահա այդ պատճառով է, որ Ալի Ֆայիք Նախօրօք տեղեկացած էր, թէ հայեր քանի մը ամիս վերջ ցեղասպանութեան պիտի ենթարկուէին: Այդ լուրը ստանալէ յետոյ իր եղբոր Նամակ մը դրկած է, որուն մէջ ըսած է թէ տեղեկ է հայերու ողիսականին եւ խնդրած է որ ինք միջամուխ եւ մեղսակից չըլլայ այդ գործողութեան, ինչպէս էին ուրիշներ: Երբ դեռ էր սկսած տեղահանութիւնը,

Օզանսոյ կը դիմէ Կուտինայի մեծամեծներուն, իմամներուն, ոստիկանապետներուն եւ հարց կուտայ թէ ի՞նչ է իրենց տպաւորութիւնը Կուտինահայոց մասին: Բոլորն ալ Օզանսոյին կը յայտնեն, որ իրենց քաղաքացիները բարի, ուղիղ ու պարկեշտ մարդիկ են եւ իրենց Նպաստը բերած են Կուտինայի բարգաւաճման: Այդ պահուն Օզանսոյ անոնցմէ կը պահանջէ գրաւոր յայտնել իրենց կարծիքը, ստորագրել ու յանձնել զայն իրեն:

Երբ հայեր կը սկսին տարբեր քաղաքներ տեղահանուիլ, քանի մը անհատ կու գան Ալի Ֆայիքի մօտ, ըսելով՝ հրահանգուած է Կուտինահայերը եւս քսորի ենթարկել: Այդ պահուն Ալի Ֆայիք կը հանէ այդ թուղթը, որուն վրայ քանի մը ամիս առաջ Նոյն անձինք ստորագրած էին, յիշեցնելով իրենց Նախապէս ըսածները, ապա կ'աւելցնէ, թէ ի՞նչ փոխուած է այդքան կարճ ժամանակի մէջ որ այդ մարդիկ տեղահան ըլլալու արժանացած են: Ուստի ո՛չ մէկը կ'արտաքսուի քաղաքէն: Աւելին. ան տեր ու պաշտպան կ'ըլլայ ու կեանքը կը փրկէ բոլոր այն հայերուն, որոնք Կուտինայի վրայով կը բռնեն քսորի ճամբան:

Շրջան մը վերջ, քաղաքի ոստիկանապետն ու մոլլաները օգտուելով իր որպէս կուսակալի բացակայութենէն (Ալի այդ շրջանին Պոլիս կը գըտնուէր), կը սկսին գաղթի մղել հայերը: Տեղացի հայերէն ոմանք քսորի հրա-

Թուրքիոյ նուրջ

ՌՈՒՍԻՈՅ, ՍՈՒՐԻՈՅ, ԹՈՒՐԵՒՈՅ ԵՒ ԻՐԱՆԻ ԱԳ ՆԱԽԱՐԱՐՆԵՐՈՒ ՀԱՆԳԻՊՈՒՄԸ ՅԵՏԱԶՊՈՒՄԸ ԵՄԻՉԵՒ ՄԱՅԻՍ

Սուրիոյ, Թուրքիոյ, Իրանի եւ Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարներու մակարդակով քառակողմ հանդիպումը յետաձգուած է մինչեւ Մայիսի սկիզբ: Այս մասին սուրիական «Ալ Ուաթան» թերթին յայտնած է Սուրիոյ մէջ Ռուսիոյ դեսպան Ալեքսանտր Եֆիմով:

«Հանդիպումը, որ պէտք էր կայանար անցնող երկուշաբթի օր, յետաձգուած է մինչեւ Մայիսի սկիզբ: Շահագրգիռ կողմերուն միջեւ կը շարունակուին շփումներն ու խորհրդատուութիւնները՝ այս առումով դրական արդիւնքներու հասնելու համար», ըսած է դեսպանը:

Եֆիմով ընդգծած է, որ Սուրիոյ եւ Թուրքիոյ միջեւ յարաբերութիւններու կարգաւորման ճանապարհը երկար է, եւ բոլոր հարցերը կարելի չէ լուսաբանել եւ լուծել բանակցութիւններու մէկ կամ քանի մը փուլերով:

ՍՈՍԻԱԼԻՆԻՍՏԱԿԱՆ ԲԵՐԻՈՅ ՀԱՅՈՅ ԹԵՄԻ
ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Բերիոյ Հայոց Թեմի Հայեպի բոլոր հայ համալսարանականներուն պիտի տրամադրէ հանրակազմ՝ անոնց համալսարան երթելուփոխինը դիւրացնելու համար:

Արձանագրութիւնը տեղի պիտի ունենայ Ա. Մանուկեան Ժ. Տան «Ապիտակ»-էն Ներս. Զորեքչաթի 12 Ապրիլ 2023-էն մինչեւ Շաբաթ 15 Ապրիլ 2023, կեսօրէ ետք ժամը 5:00-էն մինչեւ 7:00:

Դիան Ազգ. Առաջնորդարանի

ԲԵՐԻՈՅ ՀԱՅՈՅ ԹԵՄԻ
ՆՊԱՍԻՑ ՄԱՐՄԻՆ

Յայտարարութիւն

Կը խնդրուի Հայ Առաքելական համայնքի Հայեպի համալսարանական առաջին տարուան ուսանողներէն ներկայանալ Բերիոյ Հայոց Թեմի Նպաստից Մարմինի գրասենեակ Ա. Աստուածածին եկեղեցւոյ ներքնասրահ 14 եւ 15 Ապրիլ 2023-ին, առաւօտեան ժամը 11:00-էն կեսօրուան ժամը 2:00, իրենց հետ ունենալով անձնաթուղթի եւ 2022-2023 տարեշրջանի համալսարանի արձանագրութեան պատճենները:

հանգէն գերծ կացուցուելու եւ իրենց կեանքը փրկելու համար կրօնավորի կ'ըլլան: Ալի Ֆայիք երբ կը վերադառնայ իր պաշտօնավայր ու կը տեսնէ, որ հայեր սկսած են տարագրուիլ, սաստիկ կը զայրանայ եւ ետ կը կանչէ զանոնք: Ան միւս կողմէ կը վտարէ իսլամացած հայերը, ըսելով թէ քանի որ չհաւատացին իրեն, ինք ալ կ'արտաքսէ զանոնք, որովհետեւ արժանի չէն իր պաշտպանութեան եւ գուրգուրանքին:

Եւ հակառակ անոր որ ներքին Նախարար Թալիաթ Փաշա անձամբ իրեն դիմած է հարցուցած էր, թէ ինչո՞ւ կը պահէ հայերը եւ չի դրկեր բոլորը, ինք ըսած էր, թէ չ'ուզէր մեղսակից ըլլալ այդ մարդասպաններու արարքներուն, աւելցնելով որ հակառակ պարագային պատրաստ է իր հրաժարականը տալու:

Թալիաթ քաջ իմանալով, որ Ալի Ֆայիքի եղբայրը երիտթուրքերու մաս կը կազմէ, կը յօժարի, ըսելով. «Լաւ, դուն ալ մնա, հայերդ ալ քեզի հետ թող մնան» ու այդպէս՝ կուտինահայութիւնը կը փրկուի ստոյգ մահէն:

Շրջան մը վերջ, երբ Ալի Ֆայիք կը հեռանայ իր պաշտօնէն, տեղւոյն հայերը հայկական Սուրբ Թորոս եկեղեցւոյ պատին վրայ կը գտնուէն մակագրութիւն մը, ուր կը յայտնեն իրենց երախտագիտութիւնը Ֆայիքին՝ իր ցուցաբերած մարդասիրական ծառայութեան համար: Լսած ենք, որ ցայսօր կան հայեր, որոնք յաճախ կ'այցելեն իր դամբարանը եւ կը մատուցեն իրենց յարգանքի տուրքը: Գիտենք նաեւ, որ իր յուղարկաւորութեան արարողութեան անձամբ մասնակցած է օրուան պատրիարք Գարեգին Արք. Խաչատուրեան:

Պրիմալե

ԳՐԵԱԲՈՒԺՈՒԹԻՒՆ

Մարուշ Երամյան

Այո, ճիշդ կարդացիք բառը՝ գրքաբուժություն, գիրքերով, կամ աւելի ճիշդը՝ ընթերցումով բուժում:

Բայց ի՞նչ հիւանդություններ կը բուժե՞ն ամենանոր այս մասնագիտությունը:

Այս նիւթը մաս կը կազմէ Լոնտոնի (Անգլիա) Կեանքի Դպրոց հիմնարկի դասընթացներուն եւ կ'օգնէ մարդոց, որ կարենան դիմագրաւել գոյութեան ամենօրեայ յուզական մարտահրաւերները, «հիւանդներուն» ընթերցումի նիւթեր կամ գիրքեր թելադրելով, դեղերու նման:

Շատեր կը նախընտրեն իրենց ընթերցումի ցանկը պատահականութեան եւ անոր հետ եկող անակնկալին ձգել:

Սկիզբը գրքաբուժը հիւանդին հարցումներու ցանկ մը կը դրկէ, - անշուշտ՝ առցանց, - կարդալու սովորութիւններուն մասին, օրինակ ե՞րբ կը կարդաս օրուան ընթացքին, քանի՞ գիրք կը կարդաս տարուան ընթացքին, ինչպէ՞ս ձեռք կը ձգես գիրքերը՝ գնելով, հանրային գրադարանէ՞ մը, ընկերներէ՞ փոխ առնելով եւ այլն, կամ աւելի զգացական հարցեր՝ ճիշդ հիմա ի՞նչն է որ կը մտահոգէ քեզ եւ կը զբաղեցնէ միտքդ, ի՞նչ կ'ընես այդ ուղղութեամբ եւ այլն:

Անշուշտ «դարմանումը» մէկ նիստով չէ որ վերջ կը գրտնէ. հարցարանները կ'երթան եւ ամբողջացած կը վերադառնան, մի՛շտ առցանց ուղիներով, հարցումները կը միտին պեղել «հիւանդին» հոգեկանը, աւելի եւ աւելի խորացող հարցումներով, մանաւանդ երբ «հիւանդը» սիրելիի մը կորուստին հետ է որ կը պայքարի:

Ի վերջոյ կը հասնի «դեղագիրը», որ ոչ այլ ինչ է, քան ընթերցումով թելադրութեամբ կազմուած գիրքերու ցանկ մը:

Յետաքրքրական է, որ «հիւանդը», որ ընդհանրապէս կատաղի ընթերցող մը կ'ըլլայ, - հոսկէ՝ գրքաբուժութեան դիմելը կամ իր մէկ բարեկամին գինք հոն ուղղելը, - այդ ցանկին գիրքերէն եւ ո՛չ մէկը կարդացած կ'ըլլայ:

Դեղագիրը ոչ միայն գիրքերու ցանկ մը կը հայթայթէ, այլ նաեւ կը նկարագրէ, թէ անոնցմէ իւրաքանչիւրը ի՞նչ փոփոխութիւն կամ բարելաւում կրնայ բերել ընթերցողին, ներողութիւն՝ «հիւանդին»:

Յիւանդներէն մէկը կ'ըսէ, թէ այդ գիրքերուն ընթերցումը երկու տարի խլած է իրմէ, բայց անդրադարձած է, այլ անդրադարձումներու կողքին, թէ մեր ապրած այս աշխարհիկ շրջանին, ընթերցումը այն քանի մը միջոցներէն մէկն է, որ կ'օգնէ մեզի կարճեցնելու միջոցը մեր անձին եւ տիեզերքին միջեւ:

Յետաքրքրական է, որ ընթերցումը, մանաւանդ գեղարուեստական ընթերցումը կը լուծէ անձը ինքզինք մոռնալու չափ, միաժամանակ կը շեշտէ մարդուն անհատականութիւնը: Ինչպէս որ մեծագոյն ընթերցողներէն մին՝ Վիրճինիա Ուոլք քսած է ընթերցումի մասին.

«Ընթերցումը մեզ երկուքի կը բաժնէ՝ կ'ոչնչացնէ մեր «եսը», միաժամանակ խոստանալով մեզ միացնել մեզմէ գերադաս միտքի մը հետ»:

Գրքաբուժութիւնը այնքան հին չէ, որքան երաժշտութեան միջոցով հոգեկան խանգարում ունեցողներ բուժելը, բայց եւ այնպէս՝ հին միջոց մըն է: «Յին»-ը այստեղ շատ յարաբերական է, որովհետեւ առաջին օգտագործումը բառին կու գայ 1916 թուականէն՝ «Գրական Դարմանատուն Մը» (A literary Clinic), գոր սկսեց Դակսթըր անունով հովիւ մը, իր եկեղեցւոյ ներքնաշարքին մէջ, տաճարապատ հոգիներուն գիրքեր տրամադրելով, որովհետեւ «գիրք մը կրնայ ըլլալ խթանող, հանգստացնող, գրգռիչ կամ սոսկալի. մէկ խօսքով՝ կ'ազդէ ընթերցողին վրայ. ընթերցողը պէ՛տք է գիտնայ այդ ազդեցութեան բնոյթը, որովհետեւ այդ ազդեցութիւնը կրնայ ետպէս տարբեր ըլլալ»:

Այսօր կան գրքաբուժութեան հետեւողներ, ինչպէս օրինակ բանտարկեալները, որոնք միշտ կը քաջալերուին, երբեմն նաեւ կը պարգեւատրուին ընթերցումի համար, կամ գիրքի ակումբները, ուր ընդհանրապէս թոշակառուներն են անդամները, կամ որպէս դարմանում անոնց, որոնք անքնութեւ կը տառապին:

Գեղարուեստական գրականութիւնը վերափոխուելու փորձառութիւն

կը պարգեւէ ընթերցողին, կ'ըսեն «Կեանքի Դպրոց»-ի հիմնադիրները: Կ'ըսեն նաեւ, թէ գրքաբուժութիւնը կարելի է վերագրել Լոյսիսկ հին յոյներուն, որոնք թեպէսի հանրային գրադարանի մուտքին արձանագրած էին «Յոգին Բուժելու Վայր» գրութիւնը:

Աւելի ուշ՝ 19-րդ դարուն Սիկմոնտ Ֆրեյտը իր հոգեվերլուծութեան մէջ օգտագործած է գրականութիւնը: Իսկ Յամաշխարհային Ա. պատերազմէն տուն դարձած տաճարապետ գիտնորներուն խորհուրդ տրուած է որոշ գիրքեր կարդալ, եւ այդ աշխատանքը ճիշդ կատարելու համար գրադարանավարները որոշ դասընթացներու հետեւած են:

Այսօր գրքաբուժութիւնը կ'օգտագործուի բուժելու համար կեանքի ճրգ-նաժամային պահերէն ծնած տաճարապետը, ինչպէս աշխատանքային անել կացութիւն մը, գոյգերու միջեւ յարաբերութիւններու անհարթութիւն, վախ եւ այլն:

Տարիներէ ի վեր գիտական հետազօտութիւններ ընող գիտնականներ կ'ըսեն, թէ «գեղարուեստական գրականութեան ընթերցումը, Լոյնսագումը գրական հերոսներու հետ կրնայ ընկերային կարողութիւնները բարելաւել, մեզ զգացականօրէն շարժել եւ փոխել մեր խառնուածքը»:

Ասիկա մարդու կեանքին ո՞ր հանգրուանին համար կ'ըսուի, մինչեւ պատանեկութիւն, երբ տակաւին չէ կազմուած մարդուն անհատականութիւնը, թէ՞ աւելի ուշ, երբ ա՛յլ կազմաւորուած եւ հիմնաւորուած է այնքան, որ դիւրին չըլլար ընթերցումի միջոցով փոխել մարդու մանաւանդ ընկերային յոռի բարքերը:

Գիրքերը, - կ'ըսուի, - մեզի առիթ կու տան, որ փորձարկենք մեր ընկերային յարաբերութիւնները, առանց վնասուելու կամ ուրիշներուն վնաս հասցնելու:

Միւս կողմէ՝ «Եթէ Լոյսիսկ համաձայն չես, թէ գեղարուեստական գրականութիւն կարդալը կ'օգնէ, որ այլոց հետ աւելի լաւ վարուիսք, անիկա ձեւ մըն է, որ մենք մեզի հետ լաւ վարուիսք, որովհետեւ կարդալը meditation-ի ազդեցութիւն ունի ուղեղին վրայ եւ ներքին անդորրին տուած առողջական օգուտները կու տայ մարմնին»: Կանոնաւոր ընթերցում ընողները լաւ կը քնանան, սթրեսի ցած ցուցանիշ կ'ունենան եւ ինքնավստահութեան բարձր ցուցանիշ, քան անոնք որոնք ընթերցում չեն ընէր:

Գիրքերու առնչուած այլ «ցաւ» մը կայ՝ անոնց առատութիւնը եւ բոլորը կարդալու անկարելիութեան գիտակցութիւնը: Այստեղ կը միջամտէ գրքաբուժը, թելադրելով կարդալու տարբեր ցանկ իւրաքանչիւր «հիւանդ»-ի համար, որովհետեւ ամէն ընթերցող չէ, որ կրնայ ընտրութիւն կատարել ամէն տարի հրատարակուող գիրքերու ովկիանոսէն եւ այս՝ եթէ տուեալ ընթերցողը կարդացած է գոնէ մէկ երրորդը միջազգային գրականութեան դասականներու ցանկին, որ, ըստ Time հանդէսի մէկ ուսումնասիրութեան, կը հաշուէ հարիւր գիրք:

Ցաւը սակայն ա՛յն է, որ իւրաքանչիւր տասնամեակի մէջ կարելի է գտնել նոր ցանկ մը, հին խորագրով՝ «Այն հարիւր գիրքերը, որ մարդ պէտք է կարդայցած ըլլայ մենեւէն առաջ»:

Կ'ըսուի թէ սովորական կամ միջին ընթերցող մը հազիւ կրնայ հարիւրէն 12 գիրք կարդացած ըլլալ: Ես կարդացեր եմ 35 դասական գիրքեր եւ 19 աւելի ժամանակակից գիրքեր: Կրկին ոչինչ թիւ է, երբ այդ 19 գիրքերը շատ հաւանաբար «անհետանան» նոր ցանկերէն եւ ուրիշ, նոր հրատարակուած գիրքեր գաւ անոնց տեղը առնելու:

Ասիկա կարծեմ կեանքի գեղեցիկ տառապանքներէն մէկն է, եթէ տառապանքը երբեւէ կրնայ գեղեցիկ ըլլալ:

Յոսկէ է որ կը սկսի անշուշտ իւրաքանչիւր ընթերցողի տառապանքը, ինչպէս կ'ըսէ Շեքսպիր իր Թիթուս Անտոնիոսի մէկ տողով.

«Եկէ՛ք եւ ընտրութիւն կատարեցէ՛ք իմ ամբողջ գրադարանէս, նենգութեան մատնելով ձեր ցաւերը»:

Ընթերցումի կողքին կայ նաեւ գիրքեր հաւաքելու եւ գանոնք չընթերցելու (ընթերցումի ժամանակ չգտնելու) արուեստը, tsundoku-ն, ինչպէս կ'անուանեն ճափոնցիները այս «արուեստը»:

Գիրքեր գնելը եւս կ'արտայայտէ ընտրութիւն մը, որ կրնայ շատ տարբեր ըլլալ իւրաքանչիւրին համար:

Այս իմաստով յաճախ հարցուցած եմ շուրջս գտնուող ընթերցասերներուն՝ «Ինչպէ՞ս կ'ընտրես գնելիք գիրքերդ»:

Պատասխանը խայտաբղետ է միշտ, ինչպէս խայտաբղետ է մարդոց խառնուածքը:

-Կարդացած կ'ըլլամ գիրքի մը գրախօսականը եւ հաւանած նկարագրուած գիրքը: Կը գնեմ. կը կարդամ. եթէ իրապէ՛ս հաւնեցայ, այդ հեղինակին բոլոր նախկին գիրքերը կը կարդամ, ապա կը սկսիմ հետեւիլ իրեն եւ անմիջապէս որ նոր գիրք մը լոյս ընծայէ, կը գնեմ եւ կը կարդամ:

-Բայց այդպիսով սահմանափակած կ'ըլլաս ընտրելու քո՛ւ ազատութիւնդ, որովհետեւ նախ հետեւած կ'ըլլաս գրախօսի կարծիքին, - որ յաճախ տնտեսական շահ կը հետապնդէ՝ գիրքերուն ծախուիլը, - ապա՝ չես կրնար գաղափար ունենալ այլ հեղինակներու այլ գործերուն մասին:

Ուրիշ մը կ'ըսէ, թէ կը հետեւի իր ընթերցասեր բարեկամներու խորհուրդներուն. այս ալ վերի նոյն պատասխանը կրնայ ունենալ, նաեւ՝ ո՞ր է քո՛ւ խառնուածքիդ յարմարող գրականութիւնը եւ ինչպէ՛ս պիտի գտնես գայն:

Կը մասն գիրքերուն ետեւի կողքին դրուած ամփոփումն ու կարծիքները (blurb): Թէ կարելի՞ է անոնց վստահիլ, այս ալ ուրիշ հարց: Բայց որ ընթերցումը կրնայ բուժում ըլլալ, ասոր համոզուած եմ 100%:

Կը մնայ որ դուք ալ համոզուիք:

ԱՐՑԱԽԻ ՏՆՏԵՍՈՒԹԻՒՆԸ ՇՐՋԱՓՎԱԿԱՆ ՀԵՏԵՎԱՆՔՈՎ 230 ՄԼՆ. ՏՈՒՐԻ ՎՆԱՍ ԿՐԱԾ Է

Արցախի Հանրապետության Մարդու իրավունքներու պաշտպանը 12 Ապրիլին հրապարակած է արտահերթ եռալեզու զեկոյցի թարմացուած տարբերակը՝ Ատրպեյճանի կողմէ Արցախի քառամսեայ (122-օրեայ) շրջափակման հետեւանքով մարդու անհատական եւ հաւաքական իրավունքներու խախտումներուն մասին:

Չեկոյցին մէջ համապարփակ ու մանրամասն կերպով կը ներկայացուին 7 անհատական իրավունքներու, 5 խոցելի խումբերու եւ 4 հաւաքական իրավունքներու խախտումներուն մասին տուեալներ, որոնք կ'արտացոլացնեն խորացող մարդկային ճգնաժամը եւ Արցախի ժողովուրդին դէմ իրականացուող ատրպեյճանական ցեղասպանական քաղաքականութիւնը:

Ատրպեյճանի կողմէ շարունակուող շրջափակումը, կենսական ենթակառոցներու խախտումները, ինչպէս նաեւ պարբերաբար եւ հետեւողականօրէն իրականացուող զինեալ յարձակումներն ու ուժի կիրառման սպառնալիքները կը միտին ֆիզիքական եւ հոգեբանական ահաբեկումով, կենսքի համար անտանելի պայմաններու ստեղծումով ցեղային գտման ենթարկել Արցախը եւ ոչնչացնել Արցախի բնիկ հայկական բնակչութիւնը:

Ստորեւ կը ներկայացուցնեն զեկոյցին մէջ արտացոլացող քանի մը հիմնական տուեալ քառամսեայ շրջափակման հետեւանքով մարդու իրավունքներու խախտումներուն մասին՝

Ստեփանակերտ-Գորիս մայր ճամբայով (Լաչինի միջանցքով) մարդոց երկկողմանի տեղաշարժերը նուազած են շուրջ 183 անգամով (298.900-ի փոխարէն՝ 1638 մուտք եւ ելք):

Այդ ճամբով գրեթէ 48 անգամ աւելի քիչ մեքենայի շարժ արձանագրուած է, քան այն ինչ պետք էր ըլլար առանց շրջափակումի (112.240-ի փոխարէն՝ 2362 մեքենայի մուտք եւ ելք, այն ալ՝ միայն Կարմիր Խաչին եւ Ռուսիոյ խաղաղապահներուն կողմէն):

Շուրջ 12 անգամ աւելի քիչ կենսական կարիքի բեռ ներկրուած է, քան այնինչ պետք էր ըլլար (48.800 թոնի փոխարէն՝ 4089 թոն):

Շրջափակման հետեւանքով իրենց բնակարանները չեն կրցած վերադառնալ ընդհանուր առմամբ շուրջ 3900 անձինք, ներառեալ՝ 570 մանուկ:

Ճանր վիրահատութիւններու դադրեցման հետեւանքով, մօտաւորապէս 1060 քաղաքացի գրկուած է վիրահատման միջոցով ապաքինելու կարելիութենէն:

Ատրպեյճանի հանրագումարային 56 օր շարունակ լրիւ կամ մասնակիօրէն ընդհատած է Հայաստանէն Արցախ կազմատակարարումը:

Արդէն 93 օր շարունակ ամբողջութեամբ վտանգուած է Հայաստանէն Արցախ ելեկտրամատակարարումը, ինչ որ պատճառ կը դառնայ յաճախակի անջատումներու:

Իրենց աշխատանքը եւ եկամուտի աղբիւրը կորսնցուցած են նախնական տուեալներով շուրջ 10.300 մարդ:

Կազմատակարարման ու ելեկտրամատակարարման խախտումները հանգեցուցած են չնախատեսուած անտառահատումներու՝ շուրջ 7400 ծառի հատում, ինչ որ իր կարգին լրացուցիչ երկարաժամկետ հարցեր պիտի ստեղծէ առողջ շրջակայ միջավայրի պահպանման առնչութեամբ:

Երկրի տնտեսութեան հասցուած է շուրջ 230 մլն. ԱՄՆ տոլարի վնաս:

Դադրած են 32,6 քիլոմետր ճամբու, տասնեակ քիլոմետր ջրանցքի, հազարաւոր հեկտար հողատարածքներու ոռոգման համակարգերուն, 3717 բնակարաններու, աւելի քան 40 հասարակական եւ արտադրական ենթակառոցներու շինարարական աշխատանքները:

Շարք մը իրավունքներու խախտումներ աւելի սուր կերպով կը նկատուին խոցելի խումբերու ներկայացուցիչներուն մօտ, մասնաւորապէս՝ 30.000 մանուկ, 9.000 հաշմանդամ, 20.000 տարեց, 60.000 իգական սեռի ներկայացուցիչ (կին եւ աղջիկ) եւ 15.000 տեղահանուած:

Ի լրումն 9 Նոյեմբեր 2020-ի եռակողմ յայտարարութեան դրոյթներու շարունակական ու բազմակի խախտումներուն, 50 օր շարունակ չիրագործելով նաեւ ՄԱԿ-ի Արդարադատութեան Միջազգային Դատարանի պար-

ՊԱՏԱՆԵԿԱՆ ԱՆԿԻՒՆ

ԲԱՅԷ՛Ք ԿԵԱՆՔԻ ՃԱՆԱԴԱՐՅՈՒ

Շողեր Տէր Յովհաննեսեան

Մեզ մէ իւրաքանչիւրը պատասխանատուութիւն մը կրնայ վերցնել իր ազգին ու հայրենիքին գորավիզ կանգնելու համար: Ու որքան ալ այդ մէկը ըլլայ պարզ կամ խորհրդանշական, հետք մը կը ձգէ մեր մէջ ու կը մղէ աւելի մեծ աշխատանքներու:

Ս ու ը ի ո յ Պ ա տանեկան Միութեան պատանիներուս համար աւանդութիւն դարձած է ամէն տարի Ս. Ծննդեան եւ Ս. Յարութեան տօներուն այցելել մեր ազգակիցներուն բնակարանները ու միութեան կողմէ պատրաստուած բացիկով մը շնորհաւորել անոնց տօնը: Այս աշխատանքը մեծ հաճոյքով կը կատարենք:

Ամէն տարի շնորհաւորական բացիկը իր յատուկ խորհրդանշանը կ'ունենայ, որ կ'ամփոփէ միութեան տարեկան աշխատանքը: Այս տարուանը սակայն տարբեր էր միւսներէն:

Մեր նպատակն էր Արցախի ժողովուրդին ձայնը լսելի դարձնել:

Աւելի քան 100 օր է մեր ասպետական Արցախը շրջափակման մէջ է, բայց մենք բոլորս ձեռք-ձեռքի տալով կրնանք այս կացութիւնը բարեփոխել եւ ամէն միջոց օգտագործել մեր ձայնը աշխարհին հասցնելու եւ բանալ տալու կենսքի ճանապարհը:

Արցախը մեր հայրենիքն է: Միասնականութեամբ անկարելին կրնանք կարելի դարձնել: Ուստի մեր կարելիութիւնները ի սպաս դնենք՝ նեցուկ կանգնելու Արցախին:

Այս միտքն է, որ հասցուցիկը իւրաքանչիւր հալեպահայու՝ մեր միութեան տպած բացիկը նուիրելով անոր:

տաղիր կատարման որոշումը՝ Լաչինի միջանցքով մարդոց, մեքենաներուն եւ բեռներու անխափան ելքի եւ մուտքի ապահովման մասին՝ Ատրպեյճան կրկին ոտնահարած է միջազգային բարձրագոյն արժեքներն ու սկզբունքները: Աւելին, անկէ ետք, ատրպեյճանական կողմը դիմած է յարձակողական գործողութիւններու՝ պատճառ դառնալով Արցախի ժողովուրդի շարքերուն մէջ մարդկային կորուստներու եւ այլ զրկանքներու արձանագրութեան: Ուստի, միջազգային հանրութիւնը ոչ միայն իրաւունք, այլեւ անառնարկելի պարտաւորութիւն ունի օր առաջ գործնական միջոցներով կատարելու միջազգային բարձրագոյն դատարանի որոշումը եւ կանխելու ատրպեյճանական հետագայ յանցագործութիւնները:

Արցախի ժողովուրդին դէմ տեղի ունեցող ատրպեյճանական բոլոր իրաւական խախտումները կը կատարուին ազգային խտրականութեան (հայատեացութեան) պետական քաղաքականութեան շրջագծին մէջ եւ խորքային առումով ուղղուած են անոր ինքնորոշման իրաւունքի խախտման՝ նպատակ ունենալով էթնիկ գտման միջոցով վերջնականապէս փակել հակամարտութեան էջը՝ «էկայ ժողովուրդ, էկայ իրաւունք» տրամաբանութեամբ:

Ատրպեյճանի կողմէ համակարգային՝ հետեւողականօրէն իրականացուող ազգային ատելութեան քաղաքականութիւնը, որ դրսեւորուած է ինչպէս Արցախի ժողովուրդին դէմ սանձազերծուած յարձակումներուն ընթացքին, այնպէս ալ զինադադարի հաստատումէն ետք, անառարկելիօրէն կը փաստեն, որ Ատրպեյճանի կազմին մէջ Արցախի որեւէ կարգավիճակ հասարակագործ էր Արցախի ցեղային գտման եւ Արցախի հայութեան ցեղասպանութեան: Ուստի, արցախեան հակամարտութեան ծիրին մէջ ինքնորոշման իրաւունքը հաւասար է մարդոց հայրենիքին մէջ ապրելու արդար իրաւունքին:

Արցախի ժողովուրդի ինքնորոշման հիմնարար իրաւունքը եւ անոր ֆիզիքական գոյութեան դէմ ատրպեյճանական ազգային խտրականութեան հիմքով կատարուած ոտնձգութիւններն ու սպառնալիքները առաւել քան բաւարար հիմքեր են միջազգային հանրութեան կողմէ Արցախի ժողովուրդի պաշտպանութեան եւ Արցախի Հանրապետութեան միջազգային ճանաչման համար՝ «ճանաչում յանուն փրկութեան» սկզբունքին հիման վրայ:

ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԶՐՈՅՑՆԵՐ

ՎՐԵԾ-ԱՐՄԵՆ

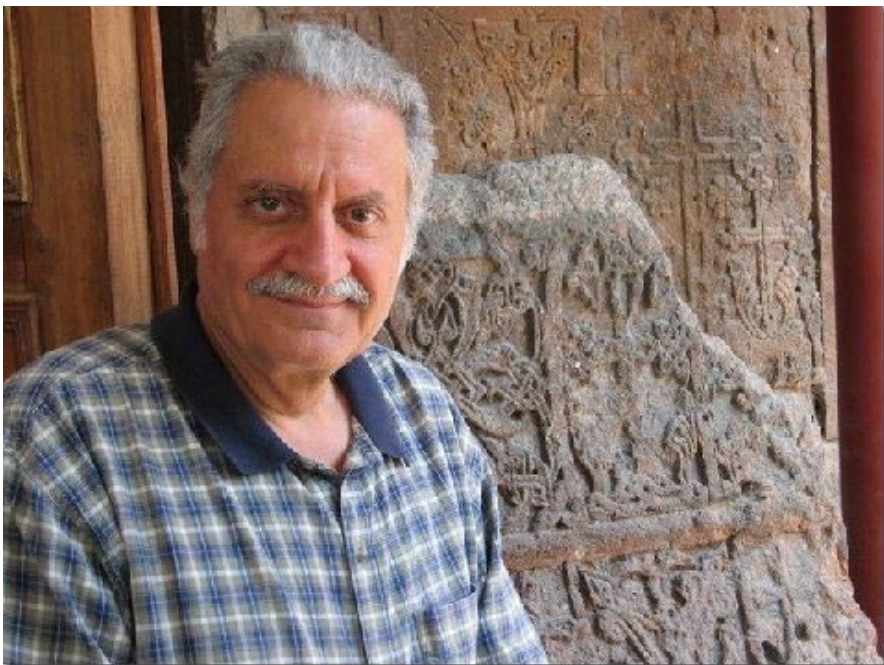
Կուսակցական, անկուսակցական եւ նման եզրեր.

փորձ՝ լաւ հասկնալու համար

Մեր հասարակական կեանքին մէջ կան շարք մը բառեր, որոնց իմաստը ժամանակի ընթացքին կը ստանայ այնպիսի դարձուածքներ, կը մեկնաբանուի այնպիսի գարտուղի ձեւերով, որ անհրաժեշտ է պարբերաբար վերադառնալ անոնց ու փորձել հասկնալ զանոնք ու ըմբռնել իրենց սկզբնական, հարազատ առումով:

Այդ եզրերէն մէկն է «կուսակցական» բառը՝ իր առնչակից քանի մը բառերով, որոնք կը կարօտին ճշգրտումի:

Բառին արմատը «կոյս»-ն է, ոչ մեր գործածած սովորական իմաստով, այլ իր միւս՝ «կողմ» նշանակութեամբ, որ աշխարհաբար գրաբարէն ժառանգած է ու կ'երեւի այնպիսի արտայայտութիւններու մէջ, ինչպէս՝ «յայս կոյս» կամ «յայն կոյս» («այս կողմ» կամ «այն կողմ») կամ բարդ բառերու, ինչպէս՝ «մեկուսի», «քառակուսի» եւ այլն:

Այդ, իր այդ «կողմ» իմաստէն է, որ յառաջացած է նաեւ «կուսակցութիւն»-ը, որ նոյն կողմի պատկանողներու հաւաքականութիւն մըն է եւ այսօր առանձնաբար կը գործածուի մասնաւորաբար «երկրի մը քաղաքական կեանքին բաղադրիչ կազմակերպութիւն» իմաստով, մինչ այլ լեզուներ, ինչպէս՝ անգլերէնը կամ ֆրանսերէնը, երկու բառով կ'արտայայտեն այդ իմաստը (political party, parti politique) կամ կը կցեն անոր անուան (Liberal party, Parti conservateur եւ այլն):

Նոյնն է պարագան «կուսակցական» բառին, որ կողմի մը մաս կազմող կամ պատկանող կը նշանակէ, այսօր՝ քաղաքական կուսակցութեան մը անդամ եւ կը գործածուի իբր առանձին եզր, մինչ միւս երկու լեզուներու պարագային պէտք է նշել անդամ եզրին հետ (political party member, New Democratic Party member, membre d'un parti politique, membre du Parti quebecois եւ այլն):

Քաղաքակիրթ ու ժողովրդավար համարուող կամ ինքզինք այդպիսին յաւակնող պետութիւններու քաղաքական կեանքը կազմակերպուած է տարբեր ուղղութիւններ որդեգրող կամ գաղափարականներու հաւատացող կուսակցութիւններու ճամբով, կուսակցութիւններ, որոնք երկրին սահմանադրութեան համաձայն պարբերաբար կը մասնակցին ընտրութիւններու, եւ ըստ իրենց ստացած քուէներուն ու ձեռք ձգած աթոռներուն՝ կը կազմեն խորհրդարանը եւ առանձնաբար կամ իրարու հետ դաշնակցելով՝ կառավարութիւնը: Կառավարման այս ձեւով կը գործեն նաեւ շատ երկիրներ, որոնք ոչ այնքան ժողովրդավար են, սակայն այդպէս կը ձեւանան, բազմակուսակցական կ'ուզեն երեւիլ, սակայն իրողութեան մէջ յաճախ կը գըտնուին իշխող բռնապետական ուժի մը տիրապետութեան տակ, ուր կուսակցութիւնները անուանական գոյութիւն մը կը պահեն: Գիտենք նաեւ, որ խորհրդային վարչակարգի ներքեւ կը գործէր միակուսակցական համակարգ:

Կուսակցութիւնները քաղաքական կեանքին ծառայելու միջոց են, անշահախնդրաբար, ոչ անելին: Անոնք նոյն երկրի գործերը լաւագոյնս վարելու եւ երկիրը զարգացնելու իրենց ծրագիրներով կը ներկայանան հանրութեան, կը վաստկին անոր վստահութիւնը ու կը գործեն:

Չարաշահումները, սեփական (կուսակցական, յաճախ նաեւ անհատական) եւ ոչ հաւաքական շահերու հետապնդումները մարդկային յոռի երեւոյթներ են, որոնք կը պատահին երբ տուեալ հաւաքականութիւն մը նա-

խանձախնդիր չ'ըլլար երկրի ղեկավարութիւնը յանձնելու այն կուսակցութիւններուն, որոնք ծառայելու փոխարէն իշխել կը ձգտին:

Աւելցնեմ, որ բնական պայմաններու մէջ պետութեան մը բաղադրիչ կուսակցութիւնները թշնամիներ չեն, կրնանք ըսել հակառակորդներ են, թէեւ հիմա այդ բառն ալ անելի ժխտական կը հնչէ, ուստի կը գործածուին «ընդդիմադիր» կամ «մրցակից» եզրերը: Ի վերջոյ, նոյն երկրի քաղաքացիներ են անոնց անդամները, երբեմն նոյնիսկ սերտ բարեկամներ, ինամիներ, եւ խորհրդարանէն դուրս կրնան ունենալ մարդկային սովորական, սիրալիր, սերտ կամ այլ յարաբերութիւններ:

Կայ նաեւ այլ բառ մը, որ շատ չի գործածուիր մեր լեզուին մէջ, նաեւ կրնայ շփոթուիլ յաճախ «կուսակցական» բառին հետ, այդ՝ «կուսակից» բառն է, որ կը տրուի ոչ թէ կուսակցութեան անդամին, այլ անոր, որ կուսակցութեան մօտ է. անգլերէնին ու ֆրանսերէնին մէջ այդ «partisan» եզրն է, որ կը նշանակէ «համախոհ» կամ «կողմակից», ու ներկայիս հայերէնին մէջ փոխարինուած է «համակիր» բառով:

Կուսակցութեան մը հիմնական ուժը իր անդամներն են, կուսակցականները, սակայն կուսակցութեան ներուժը իր համակիրներուն մէջ կը կայանայ, քանի որ անոնց անմիջական ու անսակարկ մասնակցութեամբ ու աջակցութեամբ է, որ կուսակցութիւն մը կրնայ իրականացնել իր ծրագրերը:

Այստեղ կ'ուզեմ նշում մը ընել: Յայ կեանքին մէջ եւ ոչ միայն հայ կեանքին, ումանք ժխտական աչքով կը տեսնեն կուսակցական ըլլալու գաղափարը: Կը մեկնաբանեն կողմնակալութեամբ ու կը կարծեն, թէ մաս չկազմելով կուսակցութեան մը՝ իրենք անելի առաքինի կ'ըլլան, անելի՛ հայ... Իրականութիւնը, սակայն, հակառակն է: Այստեղ երկու եզրեր նկատի առնենք՝ անկուսակցական եւ չէզոք: Անկուսակցական ըլլալ կը նշանակէ կուսակցութեան մը չպատկանիլ, սակայն չի նշանակեր կուսակցութեան մը համակիր չ'ըլլալ: Յամակիրը չ'ենթարկուիր կուսակցութեան մը կանոնադրին, անոր անդամակցութեան պայմաններուն ու որոշումներուն: Սակայն ընդհանրապէս համախոհ կ'ըլլայ անոր, յատկապէս գործունեութեան այս կամ այն երեսին, մասնաւոր անոր գաղափարականին: Չէզոքը (այսինքն՝ ոչ ոք եղողը) ոչ մէկ կուսակցութեան համակիր է, ոչ մէկ կուսակցութեան օժանդակելու հակամետ: Չի նշանակեր, որ ի՛ր ճամբով, իր հասկած ձեւով չի կրնար ծառայել հանրութեան, իր ազգին, սակայն մաս չի կազմեր քաղաքական կողմնորոշում ունեցող հաւաքականութեան մը: Չունի յանձնառութիւն, գէթ ընդհանրապէս չունի՝ որեւէ կազմակերպութեան նկատմամբ, որեւէ կազմակերպութեան հետապնդած նպատակներուն իր մասնակցութիւնը բերելու առնչութեամբ:

Մինչդեռ կուսակցականը ի սկզբանէ, դաշնակցականին պարագային նաեւ հաւաքականութեան առջեւ հանդիսաւոր երդմամբ՝ յանձնառու՝ անձ մըն է: Այդ յանձնառութեամբ է, որ ան կը տարբերի համակիրէն, անկուսակցականէն ու չէզոքէն:

Կ'արժէ ընել նաեւ երկրորդ նշում մը: Իմ տեսածովս՝ Գանատայի մէջ տեղական կուսակցութեան մը անդամ ըլլալը կը սահմանափակուի տարեկան խորհրդակցական անդամավճար մը կատարելով (որուն մէկ մասն ալ ան ետ կը ստանայ տրագերծման ճամբով), մինչդեռ մեր պարագային գոնէ դաշնակցականին համար կան ա՛յլ պարտաւորութիւններ՝ ժողովներու եւ աշխատանքներու մասնակցութիւն եւ այլն: Իսկ որոշումները վարեն վեր կ'երթան, ոչ թէ՛ վերէն վար: Գանատայի կուսակցութիւններու անդամներու մեծամասնութիւնը մասնակից անգամ չէ որոշումներու կայացման մէջ, կ'ընդունին ինչ որ փոքրամասնութիւնը կ'որոշէ: Եթէ չընդունին, համաձայն չըլլայ, կրնայ հրաժարիլ, այլ կուսակցութեան մը միանալ կամ՝ նոր կուսակցութիւն մը հիմնել, բայց չի կրնար դաւանիլ պատկանիլ նոյն կուսակցութեան, մասնաւոր գործել անոր անունով:

Յաւելուածաբար, շատերու համար կուսակցութեան մը նիւթապէս օգնելը միջոց կը նկատուի՝ պետական գանձէն օգտուելու, անձնական առաւելութիւն մը ձեռք ձգելու համար: Ոչ մեր, գոնէ Դաշնակցութեան պարագային, ուր նման ակնկալութիւններով եկողը սխալ դուռ գարկած պիտի ըլլայ, իսկ նման ակնկալութիւններ սնուցող մարմինը կուսակցութեան անյարիր կեցուածքի մէջ պիտի գտնուի: Անշահախնդիր ծառայութեան համար դաշնակցական կ'ըլլան, պէտք է ըլլան, միա՛յն, ոչ այլ նպատակներով:

Մէկ նկատառում եւս՝ փակելէ առաջ այս մտորումները:

Յայ ազգային կուսակցութիւնները, իրենց գործելակերպի ու գաղափարականի տարբերութիւններով հանդերձ՝ նոյն ազգին գերագոյն նպատակին՝ գոյապահպանման ու զարգացման կը ծառայեն: Անոնք մնայուն գործակիցներ են, ըլլալու են, պիտի ըլլան միշտ: Այլապէս ոչ հայ կրնան համարուիլ, ոչ ալ՝ ազգային:

«Դրօշակ»

www.kantsasar.com
www.kantsasar.com
www.kantsasar.com

ԻՆՉ Կ'ԸՍԵՆ ԱՍՏՂԵՐԸ

Խոյ

Գործի առաջարկ մը պիտի ընդունիք, որ շատ արդիւնաբեր պիտի ըլլայ: Պաշտօնի բարձրացում մըն ալ նախատեսուած է ձեզի:

Ցուլ

Ձեր բոլոր գործերը նախապէս ձեւաւորած էք եւ գնահատանքի պիտի արժանանաք: Կարճ հանգիստի մը կարիքը ունիք: Հաճելի անակնկալ մըն ալ պիտի ունենաք:

Երկուորեակ

Ձեր ծրագիրները բարձրաձայն մի՛ յայտարարէք մարդոց: Շատ ծրագրան ու իմաստուն էք: Յաջողութեան պիտի հասնիք ձեր հնարամտութեան շնորհիւ:

Խեցգետին

Խառնաշփոթ վիճակ մը ունիք: Մօտիկ բարեկամի մը աջակցութիւնը պիտի վայելէք, որ պիտի երջանկացնէ ձեզի: Բարի լուր մըն ալ պիտի ստանաք:

Առիծ

Քանի մը իրատեսական նպատակ ընտրելով յաջառացէ՛ք: Փափաքելի է, որ խնայողութիւն կատարէք եւ աւելորդ գնումներ չկատարէք: Ձեր առողջութեան ալ հոգ տարէ՛ք:

Կոյս

Շատ արդիւնաւետ շաբաթ մը կը սպասէձեզի: Դուք բոլորին ուշադրութեան կեդրոնը պիտի գրաւէք: Փորձեցէ՛ք խընդիրներ չհանել եւ խաղաղ յարաբերութիւններ մշակել մարդոց հետ:

Կշիռք

Այս շաբաթ առատօրէն պիտի վարձատրուիք ձեր աշխատասիրութեան շնորհիւ: Յաճախ զբօսեցէ՛ք եւ ձեր հոգեկան վիճակը թարմացուցէ՛ք: Հաճելի պահեր պիտի ունենաք ձեր ընկերներուն հետ:

Կարիճ

Չգուշացէ՛ք խարդախ ու խաբէբայ մարդոցմէ, որոնք անդադար կը հետեւին ձեր ծրագիրներուն: Վառ կերպարանքը ձեր էութիւնը կ'ընդգծէ ու վստահութիւն կը ներշնչէ բոլորին:

Աղեղնաւոր

Ձեր գործին մէջ պիտի գտնէք նոր ընկերներ, որոնք յաջողութեան պիտի առաջնորդեն ձեզի: Սիրային արկածախնդրութիւն մը պիտի ունենաք:

Այծեղջիւր

Լաւատես ու բարիք էք: Ձեր ընտանիքի անդամները ձեր օգնութեան կարիքը ունին: Ձեր առողջութեան հոգ տարէ՛ք եւ յաճախ բժիշկին այցելեցէ՛ք:

Ձրիս

Նոր աշխատանքի ծրագիրներու իրականացման համար շատ բարեյաջող շրջան է: Ձեր վաստակը պիտի արդիւնատրուի: Քիչ մըն ալ ձեր առողջութեան հոգ տարէ՛ք, որպէսզի կայտառ ու աշխոյժ մնաք:

Ձուկ

Քիչ մը կրճատեցէ՛ք ձեր ծախսերը, որպէսզի կարենաք ձեր պետքերը ապահովել առանց չափազանցումի: Հաճելի հանդիպում մը պիտի ունենաք, որ հոգեկան խաղաղութիւն պիտի շնորհէ ձեզի:

ԱՄՐԱՆ ՍԵՄԻՆ. 4 ԱՐԴԻՆԱԼԵՏ ՎԱՐԺՈՒԹԻՒՆ ՍԼԱՅԻԿ ՄԱՐՄԻՆ ՈՒՆԵՆԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Ամառը կը թակէ մեր դռները: Ամրան նախօրէին գեղեցիկ մարմին ունենալու համար ձեր սննդականոնին հետեւեցէ՛ք եւ գերծ մնացէ՛ք շաքարեղէն եւ խմորեղէնէ, ձեր սնունդին մէջ առաւելաբար օգտագործելով թարմ բանջարեղէնը, առանց իւրի մտեղէնն ու կաթնամթերքը, ինչպէս նաեւ քիչ քանակով շաքար պարունակող պտուղները, ինչպէս՝ ելակը, թարմ նուշը եւ այլն:

Անհրաժեշտ է նաեւ մարզանքի հետեւիլ, օրական նուազագոյնը կէս ժամ տրամադրելով անոր:

Մարմինը քանի մը վայրկեան տաքցնելէ ետք կիրարկեցէ՛ք հետեւեալ մարզանքի ձեւերը:

Ա- Որովայնի մկաններու զօրացում

Պառկեցէ՛ք ձեր մէջքին վրայ, միացուցէ՛ք ոտքերը: Ձեռքերը ծոծրակին միացուցէ՛ք, ուսերը սեղմեցէ՛ք գետնին: Միաժամանակ վեր բարձրացուցէ՛ք ոտքերը՝ ծալելով ծունկերը եւ ձեր կրծքավանդակը մօտեցուցէ՛ք ազդրերուն՝ կլորցնելով մարմինին վերի մասը: Վերադարձէ՛ք սկզբնական վիճակին: Այս մարզանքը կրկնեցէ՛ք օրական 30-35 անգամ:

Բ- Ստամոքսը պրկելով վեր բարձրացնել

Պառկեցէ՛ք ձեր մէջքին վրայ, ձեռքերը մարմինին երկայնքով, ծունկերը ծալած եւ ոտքերը սեղմած յատակին: Կոնքը եւ ազդրերը բարձրացուցէ՛ք՝ դէպի առջեւ հրելով աջ ոտքը եւ ոտնաթաթը այնպէս մը, որ ձեր մարմինը ուղիղ գիծ դառնայ ոտնաթաթէն մինչեւ ուսեր: Մնացէ՛ք այդ դիրքով 15 երկվայրկեան՝ առաւելագոյնս լարելով ձեր յետնամասի մկանները: Իւրաքանչիւր ոտքի համար կրկնեցէ՛ք այս մարզանքը 5 անգամ:

Գ- Ազդրերու բարձրացում

Ուղիղ կանգնեցէ՛ք՝ ոտքերը ուսերուն լայնքով, ձեռքերը՝ մարմինն երկայնքով բարձրացուցէ՛ք: Ձեր կռնակը կարելի եղածին չափ ուղիղ պահելով,

ձեռքերուն ափերը դէպի գետին ուղղելով, ծունկերը ծալեցէ՛ք ուղղանկյուն կազմելով: Այս կրկին բարձրացէ՛ք՝ շտկելով ձեր մարմինը: Այս վարժութիւնը կրկնեցէ՛ք օրական 15-20 անգամ:

Դ- Ձեռքերով եւ ուսերով ճնշում

Ափերը ուսերուն լայնքով գետին դրէ՛ք ու արմուկները ծալելով կարելի եղածին չափ ձեր մարմինը վար իջեցուցէ՛ք, ապա կրկին բարձրացուցէ՛ք՝ յենելով թեւերու մկաններուն: Այնպէս մը, որ զգաք թէ ինչպէ՛ս կը քաշուին ձեր ստամոքսի եւ փորի մկանները: Այս մարզանքը կատարեցէ՛ք օրական 8-12 անգամ:

Այս ընթացքին մի՛ մոռնաք հետեւիլ ձեր շնչառութեան: Խորունկ շունչը շարժումի բարձրակետին հասնելու պարագային պետք է առնել եւ շունչ տալ նոյն դիրքին վերադարձի պահուն:

Բանաստեղծին Անկիւնը

ՍԻՐԵՐԳ

Միաք Մեծարեւոյց

Գիշերն անուշ է, գիշերն հեշտագի՛ն, Հաշիշով օծուն ու բալասանով. Լուսեղէն ճամբէն ես կ'անցնիմ գիւտով՝ Գիշերն անուշ է, գիշերն հեշտագի՛ն...

Համբոյրներ կու գան հովէն ու ծովէն, Համբոյր՝ լոյսէն որ չորս դիս կը ծաղկի, Այս գիշեր Տօն է հոգւոյս՝ Կիրակի՛, Համբոյրներ կու գան հովէն ու ծովէն:

Բայց լոյսն իմ հոգւոյս քիչ քիչ կը մաշի՛, Շրթունքս են ծարաւ միակ համբոյրին... Տնծագին գիշերն է լոյս ու լուսին՝ Բայց լոյսն իմ հոգւոյս քիչ քիչ կը մաշի...

Ռաֆֆի Սիկատեան

ՏԵՂԱԿԱՆ

ԼՈՒՐԻՆՍՈՒՆՅԱՆ ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷՆ

- Սուրիոյ պասքեթի աղջկանց Բ. դասակարգի փոխյանութեան առաջին փուլի աւարտին, ՅՄԸՄ-ի աղջկանց կազմը իր կատարած բոլոր մրցումները յաղթական աւարտելով գըլխաւորեց հիւսիսային խմբակի առաջին դիրքը:

Կազմը իր վերջին հանդիպումը կատարեց Համայն մէջ, պարտութեան մատնելով հիւրընկալ Նաուաիրը՝ 52 - 33 արդիւնքով:

-Սուրիոյ ֆութպոլի Ա. դասակարգի փոխյանութեան մրցումներուն, Հալէպի Ահլին 1 - 0 արդիւնքով անակնկալ պարտութեան մատնուեցաւ Ֆութբոլի խումբէն, իսկ առաջին դիրքին վրայ գտնուող Ուսսպէն 1 - 0 արդիւնքով յաղթեց Ուսիտէյին: Դամասկոսի Մաճըտ խումբը իր առաջին յաղթանակը արձանագրելով 1 - 0 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Զարամէն:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ

ՌԷԱԼ ԶԱԽՉԱԿԵՑ ՊԱՐՍԵԼՈՆԱՆ ԵՒ ՀԱՍԱՒ ՍՊԱՆԻՈՅ ԲԱԺՎԿԻՆ

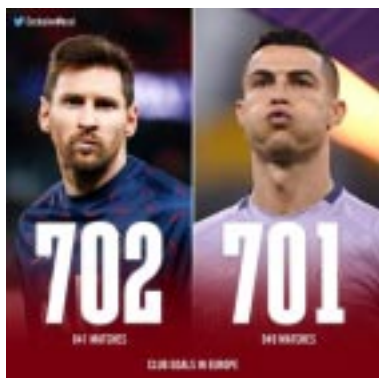
ՌԷԱԼ Մատրիտը Սպանիոյ ֆութպոլի գաւաթի խաղարկութեան կիսաեզրափակիչ փուլի դարձի մրցումին, Զանի Նո մարզադաշտին վրայ 4 - 0 արդիւնքով պարտութեան մատնեց հիւրընկալ Պարսելոնան եւ հասաւ աւարտական մրցումին: ՌԷԱԼի ֆրանսացի խաղացող Զարիմ Պենգեման երեք կոլ նշանակեց: Այդպիսով, մատրիտեան ակումբը 40-րդ անգամ ըլլալով յաջողեցաւ հասնիլ Սպանիոյ բաժակի աւարտական մրցումին, մինչ իր մրցակից Պարսելոնան 43 անգամ հասած է տյն փուլին: Զաթալոնեական ակումբը 21-րդ դարուն առաջին անգամն է, որ իր մարզադաշտին վրայ պարտութեան կը մատնուի այսպիսի նկատառելի արդիւնքով: Սպանիոյ գաւաթի եզրափակիչ խաղը կը կայանայ Սեիլիոյ մէջ, 6 Մայիսին:

ՌԷԱԼ հանդիպեցաւ Օսասունայի հետ, որ կիսաեզրափակիչ հանդիպումին պարտութեան մատնեց Պիլպաուին 1 - 0 արդիւնքով:

ՄԵՍՍԻ ԳԵՐԱԶԱՆՑԵՑ ՌՈՆԱԼՏՈՅԻ ՄՐՅԱՆԻՇԸ

Opta տեղեկացուց, որ աշխարհի փոխյան, Արժանօրինակի հաւաքականի եւ Ֆրանսայի փոխյան Փարիզ Սան Ժերմանի 35-ամեայ յարձակող Լիոնել Մեսսին գերազանցած է փորթուկալցի յարձակող Զրիստիանո Ռոնալտոն՝ Եւրոպական ակումբային մակարդակով արձանագրած կոլերուն քանակով: Մեսսին 702-րդ կոլը նշանակած է Ֆրանսայի առաջնութեան 30-րդ փուլի խաղին, որ աւարտած է 2 - 0 արդիւնքով:

Ռոնալտո Եւրոպայի ակումբներուն հետ նշանակած է 701 կոլ:

ԽԱԶԲԱՌ (ՄԽ 434)

Պատրաստեց՝ Մարինա ԶիլԱբոզեան-Պողիկեան

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1							■					
2				■			■			■		■
3			■									
4								■				
5							■					
6				■							■	
7			■				■				■	
8					■				■			
9	■		■				■					
10										■		
11		■					■		■			
12				■								■

Հորիզոնական

- Պայտ շինող ու գամող: Կեր:
- Քաջ: Հակառակ՝ կրկին:
- 5500: Իգական անուն: Յոգնակերտ մասնիկ:
- Գերագանցող: Արական կրճատուած անուն:
- Եւ: Հակառակ՝ տառի մը անունը:
- «Գանձասար» պաշտօնաթերթի մանկապատանեկան բաժինը: Անկարող:
- Ձայնաւոր տառեր: Եական բայ: Աղբիւր:
- Թուր: Հակառակ՝ տառի մը անունը: Հաստատական պատասխան:
- Հակառակ՝ ցուցական դերանուն: Մակարթո՞ միջատ:
- Վաղեմի: 7400:
- Եկամուտ: 520:
- Յոգնակերտ մասնիկ: Հաց:

Ուղղահայեաց

- Շնորհապարտ: Ոչ Նոր:
- Ամերիկահայ գեղանկարիչ Ոստանիկ Ատոյեանի ծածկանունը:
- Տառի մը անունը:
- Հակառակ՝ անձնական դերանուն: Սարսափ:
- Կարող: Գիւղաքաղաք:
- Աստուածային: Միայն:
- Անձնական դերանուն:
- Հնարք: Ժամանակաւոր բնակութեան վայր:
- Մէկ հատիկ:
- Տառի մը անունը: Տղամարդ: Եւ:
- Եական բայ: Յիշատակ:
- Հայաստանի Ա. Հանրապետութեան Խորհրդարանի անդամ:

ԽԱԶԲԱՌ (ՄԽ 433)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Պ	Ա	Մ	Ա	Ս	Մ	Ն	■	Ն	Լ	Ն	
2	Ն	Ն	Ճ	Գ	Ն	Լ	Ք	Լ	Ն			
3	Լ	Ե		Ա	Ղ	Ա		Ն				
4	Հ	Ա	Ի	Ի	Ն	Ս	Ն	Ղ				
5	Մ	Լ	Կ		Ք	Ղ		Ե				
6	Ա	Ա	Գ	Ղ		Ա	Կ	Ն	Ն	Կ		
7	Ն	Ն	Ա		Ա	Ա		Լ		Ս		
8	Ա	Ն	Կ	Ա	Ս	Ն		Ա				
9	Ա	Ե		Մ	Ա	Հ		Ն				
10	Գ	Ա	Կ	Ն	Ս	Կ						
11	Ա	Ի	Կ	Ն		Ա		Ն				
12	Ի	Ա		Ն	Ն	Ե		Ա				

ԼՈՒՐԻՆՍ

